

Κωνσταντίνος Β. Παπαγεωργίου

¹¹
Ν^ο
Σ Μ Ι Τ

1895

Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

Κωνσταντίνος Β. Παπαγεωργίου
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

291 Ὀδοῦ Ἐρμού 291

ΕΝ ΚΩΝΣΤ/ΠΟΛΕΙ

27 Ὀδοῦ Γεωργαντζή 27

1873

8. 1. 1953

Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ.

Αρχείο _____
Βιβλιοθήκη _____
Γ. Π. Εκκεκάκη
Ρέθυμνο

Σ Μ Ι Τ.

Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΘΕΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ

ΥΠΟ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α. ΚΟΡΟΜΗΛΑ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΡΟΜΗΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
291. Ὀδὸς Ἑρμοῦ, 291.

ΕΝ ΚΩΝΙΤ/ΠΟΛΕΙ
27. Ὀδὸς Γεωργαντζιλάρ, 27.

1873.

Σ Μ Ι Τ

Η ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

ΔΙΗΛΜΑ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΕΠΙ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ

ΜΟΥΣΕΙΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

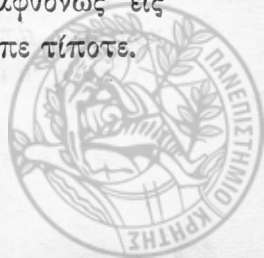
ΕΠΙ

225944

στήσεις ἦτο νὰ εὐεργετῇ τοὺς δυστυχεῖς· ἡ δὲ γυνὴ τοῦ Μαρία ἦτο ἡ παρηγορία τῶν δυστυχῶν, τοὺς ὁποίους ἐπεσκέπτετο συχνὰ εἰς τὰς καλύβας των, καὶ πάντοτε μετέβαινε εἰς τὰς πλησιεστέρας κοιλάδας διὰ νὰ τοὺς παρηγορῇ καὶ φροντίζῃ περὶ αὐτῶν· ὅσοι δὲ εἶχον ἀνάγκην βοήθειας εὕρισκον ἀνακούφισιν τῶν δεινῶν αὐτῶν εἰς τὸν πύργον τῆς ἀγαθῆς δεσποίνης Μαρίας.

Τὸ ἐνάρετον αὐτὸ ζεῦγος εἶχε καὶ θυγατέρα μονογενῆ, ὀκταετῆ σχεδὸν τὴν ἡλικίαν· καλὴ καὶ χαρίεσσα ὡς ἡ μήτηρ της ἦτο εὐπροσήγορος πρὸς πάντας, καὶ ὁσάκις ἠδύνατο νὰ κάμνῃ χάριν τινὰ εἰς κανένα ἠσθάνετο μεγίστην εὐχαρίστησιν. Καὶ τοὺς τρεῖς ἐσέβοντο οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου, ὅσοι δὲ διέκρινον μακρόθεν τὸν πύργον τοῦ Μαυρομιχάλη ἠῤῥχοντο διὰ τοὺς κατοικοῦντας εἰς αὐτόν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ἦτο πάντοτε μετ' αὐτῶν, καὶ μ' ὅλον ὅτι ἔδιδον ἀφθόνως εἰς τοὺς πτωχοὺς ποτὲ δὲν τοὺς ἔλλειπε τίποτε.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐλεεῖ τοὺς πτωχοὺς δα-
νεῖζει εἰς τὸν Θεόν.

Ὡραίαν τινὰ καλοκαιρινὴν ἡμέραν ἡ Μα-
ρία καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς Ἑλένη ἐξῆλθον μετὰ
τὸ γεῦμα εἰς τὸ περιβόλι, τὸ ὁποῖον εὕρισκετο
πρὸς τὴν κατωφέρειαν τοῦ βουνοῦ, καὶ διεσκέ-
δαζον πολλὴν ὥραν ἐκεῖ παρατηροῦσαι τὰ
λαχανικὰ, τοὺς τρυφεροὺς κάλυκας τῶν ρό-
δων ἐτοίμους νὰ ἀνοιχθῶσι, καὶ τὰ στιλπνὰ
κεράσια, τὰ ὁποῖα ἤρχιζον νὰ στολίζωνται
ἀπὸ τὰ ζωηρά των χρώματα.

Ἐκάθισαν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς σιμὰ τοῦ πί-
δακος, ὁ ὁποῖος ἦτο εἰς τὸ μέσον τοῦ κήπου
καὶ μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως παρετήρουν
τὰ παιγνίδια τῆς πηγῆς αὐτῆς, τῆς ὁποίας
τὸ νερὸν διαυγέστερον τοῦ κρυστάλλου καὶ
ἀναπηδῶν εἰς ὕψος ἰκανὸν ἀντανέκλα τὰς
ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου καὶ ἔπιπτε πρὸς τὰ κάτω
ὡς λεπτὴ βροχὴ, διὰ τῆς ὁποίας ἐσχηματί-
ζετο μικρὸν οὐράνιον τόξον.

Μετὰ ταῦτα ἐκάθισαν ὑπὸ τινὰ σκιάδα

καὶ ἤρχισαν νὰ ἐργάζωνται εἰς ἓν φόρεμα,
τὸ ὁποῖον ἔκαμναν διὰ τινὰ πτωχὴν ὀρφανὴν.

Ἄκρα ἡσυχία ἐβασίλευεν εἰς τὸ περιβόλι
καὶ ἄλλο τίποτε δὲν ἠκούετο ἢ τὸ κελάδημα
τῆς ἀηδόνης καθημένης ἐπὶ τοῦ ἐκεῖ πλησίον
δένδρου, τῆς ὁποίας ἡ μελωδικωτάτη φωνὴ
ένουμένη μετὰ τοῦ μορμουρσμοῦ τοῦ ὕδατος
ἀπετέλει ἀρμονίαν γλυκυτάτην. Αἶφνης ἤκου-
σαν κάτι νὰ κινῆται μεθ' ὀρμῆς ἐντὸς τῆς
σκιάδος ὅπου ἐκάθηντο, κάτι τὸ ὁποῖον δὲν
ἠδυνήθησαν νὰ ἀνακαλύψωσιν ἀμέσως.

Φοβηθεῖσαι ἐστράφησαν καὶ ἡ μία ἐκύττα-
ξε τὴν ἄλλην· συνάμα δὲ μέγα πτηνὸν, ἀνοι-
κτὰς ἔχον τὰς πτέρυγας καὶ προσπαθοῦν νὰ
εἰσέλθῃ εἰς τὴν σκιάδα, κατέπεσεν ἐνώπιον
αὐτῶν, ἀλλὰ μόλις εἶδε τὴν Ἑλένην καὶ τὴν
μητέρα τῆς ἐπέταξε μὲ τὴν αὐτὴν ταχύ-
τητα μὲ τὴν ὁποίαν καὶ κατέπεσεν.

Ἡ Ἑλένη ἐτράμαξε τόσον πολὺ ὥστε δὲν
ἐτόλμα νὰ κυττάξῃ γύρω τῆς, ἀλλὰ ἡ μη-
τηρ αὐτῆς εἶπε μειδιῶσα:

— Μὴ φοβῆσαι, ἴσως εἶναι κανέν μικρὸ που-
λι τὸ ὁποῖον διώκεται ἀπὸ κανένα γεράκι.

Τέλος ἀνέλαβε θάρρος ἡ Ἑλένη, ἐσηκώθη
νὰ κυττάξῃ εἰς τὴν πρασινάδα καὶ εὔρεν ἐκεῖ-
νο τὸ ὁποῖον πρὸ ὀλίγου τὴν εἶχε φοβίσει.

— ᾤΑ! μῆτερ, ἀνεφώνησε, ἰδὲ, εἶναι περιφερά-
ἄσπρη ὡς τὸ χιόνι! Ἀπὸ τὸν φόβον τῆς ἐκρύ-
φθη ὀπίσω σου.

Ἡ Μαρία ἔλαβε τὸ πτηνὸν καὶ ρίπτουσα
ἐπὶ τῆς θυγατρὸς τῆς βλέμμα προσηκτικόν:

— Θὰ σοῦ τὸ ψῆσω, εἶπε, διὰ νὰ δειπνήσῃς.

— Νὰ τὸ ψῆσῃς! ἐφώναξεν ἡ Ἑλένη μετ' ἐκ-
πλήξεως ἅμα καὶ λύπης λαμβάνουσα τὴν πε-
ριστεράν ὡς διὰ νὰ τὴν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν
θάνατον, ἦ, ὄχι φιλτάτη μου μῆτερ, ἀσειεύε-
σαι. Τὸ πτωχὸν τοῦτο ζῶον κατέφυγεν εἰς
ἐμέ, πῶς ἤμπορῶ νὰ τὸ σκοτώσω; Παρα-
τήρησε πῶς εἶναι ὠραῖον! εἶναι κάταστρον
ὡς τὸ χιόνι καὶ τὰ ποδάριά του εἶναι κόκκι-
να ὡς τὸ κοράλι. ᾤΑ! πῶς κτυπᾷ ἡ καρδιά
του! Καῦμένο περιφεράκι! μὲ κυττάζει ἰκετευ-

τικῶς καὶ τὸ ἀθώοτατον βλέμμα του φαίνεται ὅτι θέλει νὰ μοῦ εἶπη: « Μὴ μοῦ κάμῃς κακόν. » "Ὁχι, καλὸ μου πουλάκι, δὲν θὰ σοῦ κάμω κακόν, δὲν κατέφυγες ματαίως εἰς ἐμέ· θέλω νὰ ἦσαι εὐχαριστημένο μαζί μου.

— Εὖγε τέκνον μου, εἶπε τότε ἡ μήτηρ, ἐμάντευσες τὸν σκοπὸν μου, διότι ἠθέλησα μόνον νὰ σὲ δοκιμάσω. Πήγαινε εἰς τὸ δωμάτιόν σου καὶ δόσε φαγητὸν εἰς τὴν περιστεράν, διότι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ διώκωμεν τοὺς δυστυχεῖς, οἱ ὅποιοι καταφεύγουν εἰς ἡμᾶς, πρέπει ἐξ ἐναντίας νὰ συμπαθῶμεν πρὸς τοὺς πάσχοντας, καὶ ἂν ἀκόμη ἦναι ζῶα.

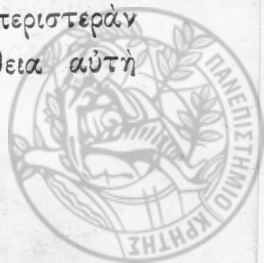
Ἡ Μαρία κατεσκεύασε μικρὸν περιστερῶνα μὲ πρασινοκόκκινας κιγκλίδας, τὸν ὅποιον ἡ Ἑλένη ἐτοποθέτησεν εἰς γωνίαν τινα τοῦ δωματίου της, καὶ ἐκεῖ ἔβαλε τὴν περιστεράν· καθ' ἡμέραν δὲ τῆς ἔδιδε ἄφθονον τροφήν καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἤλλαζε τὸν ἄμμιον τοῦ κλωβίου της.

Ἡ περιστέρα ἐσυνείθισε ταχέως τὴν νέαν αὐτῆς κυρίαν καὶ τόσον θάρρος εἶχε με αὐτὴν, ὥστε ἅμα ἤνοιγε τὸ θυρίδιον τοῦ κλωβίου ἤρχετο νὰ τσιμπᾷ εἰς τὴν χειρὰ της τοὺς καρπούς τοὺς ὁποίους τῆς ἐπρόσφερε, καὶ ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν οὐδὲ τὸ κλωβίον ἐφρόντιζε νὰ κλείη. Τὸ πρῶτὶ ὅταν ἀκόμη ἐκοιμᾶτο ἡ Ἑλένη ἔτρεχεν ἡ περιστέρα ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην της διὰ νὰ τὴν ἐξυπνήσῃ, καὶ ἔως ὅτου νὰ σηκωθῇ διὰ νὰ τῆς δώσῃ νὰ φάγῃ δὲν τὴν ἄφινε εἰς ἡσυχίαν. Στενοχωρηθεῖσα ποτὲ, παρεπονέθη εἰς τὴν μητέρα της ἡ Ἑλένη.

— Ἡξεύρω, εἶπε, τί θὰ κάμω διὰ νὰ μὴ με ἐνοχλῇ ὅταν κοιμῶμαι· εἰς τὸ ἐξῆς θὰ κλείω καλὰ τὴν θυρίδα τοῦ κλωβίου, καὶ τοιούτοτρόπως δὲν θὰ ἠμπορῇ πλέον νὰ ἐξέρχεται τὸ πρῶτὶ.

— Ὅχι, κόρη μου, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ αὐτῆς, καλλίτερα νὰ συνειθίσῃς ἀπὸ τὴν περιστέρα νὰ ἐξυπνᾷς πρῶτὶ, διότι ἡ συνήθεια αὕτη

συντελεῖ εἰς τὴν ὑγείαν καὶ κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ ἦναι εὐθυμος τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας. Δὲν θὰ ἦτο ἐντροπὴ διὰ σὲ νὰ φαίνεσαι ὀκνηροτέρα ἀπὸ μίαν περιστερὰν;

Ἡ Ἑλένη ὠφελήθη ἀπὸ τὴν συμβουλήν αὐτὴν, καὶ ἔκτοτε μάλιστα ἐχάραζεν ἡ φωνὴ αὐτῆς ἀντήχει πρώτη ἐντὸς τοῦ πύργου.

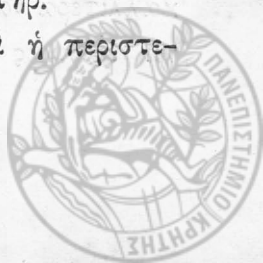
Μίαν ἄλλην ἡμέραν ἐκάθητο πλησίον εἰς ἀνοικτὸν παράθυρον καὶ ἡ περιστερὰ ἐτσιμποῦσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ψύχας τινὰς ψωμιοῦ· αἰφνης ἐπέταξε καὶ ἀνέβη εἰς τὴν στέγην τῆς πλησιεστέρας οἰκίας.

Ἡ Ἑλένη ἐτρόμαξε καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ. Τὴν φωνὴν τῆς Ἑλένης ἀκούσασα ἡ μήτηρ τῆς ἔτρεξεν πρὸς αὐτὴν καὶ ἠρώτησε τί συνέβη.

— Ἄ! ἡ περιστερὰ μου! ἀπεκρίθη ἡ κόρη κλαίουσα καὶ δεικνύουσα τὴν στέγην ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπεριπάτει τὸ πτηνόν.

— Φώναξέ την! εἶπε τότε ἡ μήτηρ.

Ἡ Ἑλένη τὴν ἐφώναξε καὶ ἡ περιστε-

ρά ἐπέταξεν εὐθύς εἰς τὰς χεῖρας τῆς· τοῦτο ἐξέπληξε πολὺ τὴν Ἑλένην.

— "Ἔσο καὶ σὺ εἰς τὸ ἐξῆς εὐπειθῆς εἰς ἐμέ, εἶπεν ἡ μήτηρ τῆς, ὅπως εἶναι ἡ περιστερά, καὶ τότε ἡ χαρὰ μου θὰ ᾔηται πολὺ μεγαλειτέρα, ἀφ' ὅτι εἶναι ἡ ἐδική σου τώρα. Αἰ; δὲν θὰ μοῦ κάμῃς αὐτὴν τὴν χάριν καλὸ μου παιδί;

Ἡ Ἑλένη τὸ ὑπεσχέθη καὶ ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσίν τῆς· διότι ἔκτοτε ἦτο πολὺ εὐπειθεστέρα παρὰ πρότερον.

"Ἄλλοτε πάλιν κουρασθεῖσα, διότι εἶχε ποτίσει τὰ ἄνθη καὶ τὰ λαχανικὰ τοῦ κήπου, ἐκάθισε πλησίον τῆς μητρός τῆς ἐπάνω εἰς τὴν πρασινάδα, ἡ ὁποία ἦτο ἀντικρὺ εἰς τὸν πίδακα.

Ἡ περιστερά τῆς ἦτο τόσο ἐξημερωμένη ὥστε τὴν ἄφινε νὰ πετᾷ παντοῦ καὶ καθὼς τὴν εἶδε νὰ πίνῃ νερόν:

— Βλέπεις, μήτηρ, εἶπεν, πόσον προσεκτικὰ πηγαίνει ἀπὸ πέτραν εἰς πέτραν διὰ νὰ μὴ

λασπωθῆ; Πόσον εἶναι καθαρά! Δὲν βλέπει κανεὶς οὔτε τὴν παραμικρὰν κηλίδα ἐπάνω εἰς τὰ πτερὰ τῆς, τὰ ὅποια λάμπουν ἀπὸ τὴν λευκότητα.

— Σὺ ὅμως κάποτε δὲν εἶσαι οὔτε τόσον καθαρά, οὔτε τόσον προσεκτικὴ, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ τῆς δεικνύουσα τὸ λευκὸν φόρεμα τῆς Ἑλένης.

Πραγματικῶς ὅταν ἐπῆγε νὰ πάρῃ μὲ τὸν ποτιστῆρα νερὸν ἀπὸ τὴν βρύσιν, ἐξ ἀπροσεξίας ἐλέρωσε τὸ φόρεμά τῆς· ἀλλὰ οἱ λόγοι τῆς μητρός τῆς τὴν ἔκαμαν νὰ ἐρυθριάσῃ καὶ ἔκτοτε ἔγινε προσεκτικωτέρα, τὰ δὲ φρέματά τῆς ἦσαν πάντοτε λευκά, καθὼς τὰ πτερὰ τοῦ κύκνου.

Μετά τινα καιρὸν ἐταξείδευσε μετὰ τῆς μητρός τῆς καὶ τὸ ταξείδιόν τῆς ὑπῆρξε πολὺ εὐχάριστον.

Ὅταν ἐπέστρεψεν ἡ περιστέρα ἐξῆλθεν εἰς προὔπαντησίν τῆς καὶ μόλις τὴν εἶδεν ἤρχισε νὰ κάμνῃ σημεῖα μεγίστης χαρᾶς.

— Ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας σου, εἶπεν ἡ ὑπηρετρία, ἦτο πάντοτε λυπημένη καὶ σὲ ἐζήτει παντοῦ. Ἄπορῶ πῶς ἓνα περιστερί δύναται νὰ γνωρίζῃ τὴν εὐεργετιδὰ του καὶ νὰ τὴν ἀγαπᾷ τόσον πολὺ!

— Ἀληθινὰ, ἀπεκρίθη ἡ Ἑλένη, δὲν ἠδύνατο νὰ δείξῃ περισσοτέραν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν ὀλίγην τροφήν τὴν ὁποίαν τῆς δίδω καθ' ἡμέραν.

— Ἀλλὰ σὺ παιδί μου, εἶπε διακόπτουσα αὐτὴν ἡ μήτηρ τῆς, εἶσαι πάντοτε ὅσον καὶ ἡ περιστέρα εὐγνώμων; Σήμερον ἐχάρης ὅπως δὲν ἐχάρης ἄλλοτε, εὐχαρίστησες διὰ τοῦτο τὸν Θεόν; Μὴ καταδέχεσαι νὰ σὲ κάμνη νὰ ἐρυθριάς ἢ διαγωγῇ τοῦ μικροῦ τούτου ζώου ὅταν φαίνεται καλλίτερόν σου.

Καὶ τῷ ὄντι ἡ Ἑλένη εἶχε λησμονήσει νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεὸν δι' ὅσα παρ' αὐτοῦ ἔλαβε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἀπὸ τότε δὲν ἐπήγαινε ποτὲ νὰ κατακλιθῇ χωρὶς νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν χαρὰν καὶ τὰς εὐερ-

γείας, τὰς ὁποίας ἐχορήγει εἰς αὐτὴν καθ' ἑκάστην.

— Ἀγαπητό μου περιστέρι, εἶπε μίαν ἡμέραν ἡ Ἐλένη εἰς τὸ πτηνόν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ πρωίας καθήμενον εἰς τὴν γωνίαν τῆς τραπέζης ἐθεώρει τὴν κυρίαν του μετὰ πολλῆς τρυφερότητος, πόσον ὠφελήθη ἀπὸ σέ καὶ πόσῃ χάριν σοῦ χρεωστῶ!

— Ἡδύνασο νὰ μάθῃς ἀπὸ τὸ περιστέρι καὶ ἄλλα πράγματα, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ τῆς ἄκουσε μάλιστα τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ ὠφελιμώτατον: Αὕτη ἡ περιστέρα ἡ ὁποία εἶναι τόσο καθαρά καὶ λευκὴ εἶναι ὠραία εἰκὼν τῆς ἀθωότητος· ἀπλῆ καὶ χωρὶς κακίαν δὲν ἠξέυρει οὔτε νὰ προσποιῆται, οὔτε νὰ ὑποκρίνηται καὶ ταῦτα ἐξήγησεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτε εἶπε: Γίνεσθε ἀκέραιοι ὡς αἱ Περιστεραί. Ὡ ἀγαπητὴ μου Ἐλένη! εἶθε ἡ τοιαύτη εὐγενῆς ἀπλότης νὰ πίπτῃ πάντοτε εἰς τὸ μερίδιόν σου· εἶθε νὰ μὴ μολύνωσι τὴν καρδίαν σου ἡ προσποιήσεις, τὸ ψεῦδος καὶ ἡ

ὑποκρισία καὶ νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς ὅταν ὁμιλοῦν
περὶ σοῦ νὰ λέγουν πάντοτε: « Ἡ Ἑλένη εἶ-
ναι ἀπλῆ καὶ ἀθῶα ὡς ἡ περιστέρα! »

Ἡ εὐχὴ τῆς μητρὸς της εἰσηκούσθη διότι
ἡ Ἑλένη ἐφύλαξε πάντοτε τὴν σεμνότη-
τά της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΟΤΕ μεγάλη συμμορία ληστῶν κατετάραξε τὸν τόπον καὶ διέσπειρε τὸν τρόμον εἰς τοὺς κατοίκους. Ἄλλ' ὁ ἄρχων Χριστόδουλος ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του, ἀνθρώπων γενναιοτάτων, κατεδίωξεν αὐτοὺς καὶ τοὺς ἠνάγκασε νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ ὄρη.

Ἐπειτα ἐπέστρεψεν εἰς τὸν πύργον του καὶ εὐχαριστημένος ὅτι ἐτελείωσεν εὐτυχῶς τὴν καταδίωξιν ταύτην ἐκάθισε νὰ ἀναπαυθῆ καὶ

ἤρχισε νὰ διηγῆται πῶς ἠχμαλώτισε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, πῶς διεσκόρπισε τοὺς ἄλλους καὶ πῶς τέλος πάντων ἀποκατέστησε τὴν ἀσφάλειαν εἰς τὰ περίχωρα.

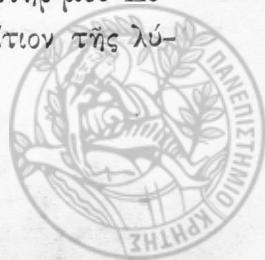
Ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἑλένη ἐργαζόμεναι εἰς τὰ ἐργόχειρά των ἤκουον τὴν διήγησιν ταύτην μετὰ πολλῆς προσοχῆς.

Αἴφνης κυρία τις μαυροφορεμένη, χλωμὴ καὶ στυγνὴ εἰσέρχεται κρατοῦσα ἀπὸ τὴν χεῖρα μαυροφορεμένον κοράσιον.

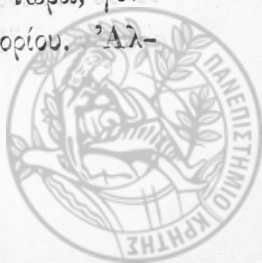
Ὁ Χριστόδουλος, ἡ σύζυγος καὶ ἡ κόρη του ἐσηκώθησαν διὰ νὰ χαιρετίσωσι τὴν ξένην κυρίαν.

Ἡ μαυροφορεμένη κυρία ἐπλησίασε τὸν Χριστόδουλον καὶ τοῦ εἶπε μετὰ δακρύων:

— Ὁ Θεὸς μετὰ σοῦ, γενναιότατε! ἂν καὶ δὲν σὲ εἶδον ποτὲ ἔρχομαι νὰ ζητήσω τὴν προστασίαν σου. Ὀνομάζομαι Κλεονίκη καὶ εἶμαι σύζυγος τοῦ Γρηγορίου ἀπὸ τὸ Γύθειον· τὸ δὲ κοράσιον τοῦτο εἶναι ἡ θυγάτηρ μου Εὐφροσύνη. Ἴσως γνωρίζετε τὸ αἶτιον τῆς λύ-

πης μου· ὁ σύζυγός μου Γρηγόριος ἀπέθανεν ἐκ τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας ἔλαβεν εἰς τὸν πόλεμον. Σεῖς ἐγνωρίσατε τὸν καλὸν αὐτὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἔκαμνε τόσα καλὰ εἰς τοὺς δυστυχεῖς. Τὴν περιουσίαν τὴν ὁποίαν ἐκληρονομήσαμεν ζητοῦσι τώρα νὰ μᾶς ἀρπάσωσι δύο ἀχόρταγοι ἄρχοντες. Ὁ μὲν πολλὰ καὶ διάφορα προφασιζόμενος ζητεῖ νὰ μοῦ ἀρπάσῃ τὰ καρποφόρα χωράφια, τὰ ὁποῖα ἐκτείνονται ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ πύργου, ὁ δὲ ἄλλος θέλει νὰ οἰκειοποιηθῇ τὰ δάση, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀνήκουσι. Καὶ οἱ δύο οὗτοι δυνατοὶ καὶ ἄδικοι γείτονες ἔκαμαν συνωμοσίαν ἐναντίον μου καὶ ἐνῶ ἄλλοτε ἦσαν φίλοι τοῦ ἀνδρός μου, ἔγειναν τώρα οἱ ἀσπονδότεροί μου ἐχθροί. Ὁ Γρηγόριος προέβλεπε τοῦτο καὶ ὅταν ἔπνεε τὰ λοιίσθια ἐπρόφερε τὸ ὄνομά σας. « Ἐλπίζε εἰς τὸν Θεόν, » μοῦ εἶπε, καὶ ἐμπιστεύσου εἰς τὸν ἄρχοντα » Χριστόδουλον· τότε κανεῖς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ » σὲ βλάβῃ ». Δικαίωσε λοιπὸν τώρα, γενναιότατε, τοὺς λόγους τοῦ Γρηγορίου. Ἄλ-

λοιμόνον! τί θὰ κάμω ἂν μοῦ ἀρπάσωσι τὰ κτήματά μου; Ἄν δὲν μοῦ μείνη τίποτε ἄλλο παρὰ τὰ τείχη τοῦ πύργου, πῶς νὰ ζήσω μὲ τὴν Εὐφροσύνην μου; Ἄν ποτὲ δυστυχήσετε καὶ σεῖς ὁ ἴδιος, ἂν ὁ θάνατος σᾶς ἀρπάσῃ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας σας, θὰ εὐρεθῇ ὅμως καὶ δι' αὐτὴν προστάτις χεὶρ διὰ νὰ τὴν σώσῃ.

Ἡ μικρὰ Εὐφροσύνη, ἡ ὁποία εἶχε σχεδὸν τὴν ἡλικίαν τῆς Ἑλένης, ἐπλησίασεν ὡσαύτως τὸν εὐγενῆ Χριστόδουλον καὶ εἶπε κλαίουσα:

— Γενναιότατε, γίνου πατὴρ μου καὶ μὴ μὲ ἀποβάλλῃς.

Ὁ Χριστόδουλος ἐστέκετο σοβαρὸς καὶ σιωπηλὸς τὴν χεῖρα ὑπὸ τὸν πώγωνά ἔχων καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους εἰς τὴν γῆν. Τότε ἡ Ἑλένη τοῦ εἶπε δακρυροοῦσα:

— Ἀγαπητέ μου πάτερ, εὐσπλαγχνίσου, σὲ παρακαλῶ, τὰς δυστυχεῖς ξένας, συλλογίσου ὅτι, ὅταν ἡ περιστερὰ μου διωκομένη ἀπὸ τὸ

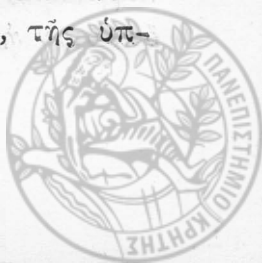
σαρκοφάγον ὄρνεον κατέφυγεν εἰς ἐμέ, ἡ μή-
τηρ μου εἶπεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀποβάλω-
μεν τοὺς δυστυχεῖς ὅσοι καταφεύγουσι πρὸς
ἡμᾶς καὶ ἐχάρη ὅτι εὐσπλαγχνίσθην τὸ μικρὸν
καὶ δυστυχισμένον ἐκεῖνο ζῶον. Αἱ δυστυχεῖς
αὐταὶ εἶναι ἄξιαι οἴκτου καὶ συμπαθείας καὶ
μάλιστα περισσότερον ἀπὸ μίαν περιστερὰν.

Ὁ Χριστόδουλος συγκινηθεὶς εἶπε:

—Μεῖνε ἤσυχος, Ἐλένη μου, καὶ θὰ τὰς προσ-
τατεύσω μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἐσιώ-
πων, ἔκαμνα τοῦτο, διότι ἐσυλλογιζόμην πῶς
νὰ εὕρω καλλίτερον τρόπον διὰ νὰ συντρέ-
ξω τὴν καλὴν αὐτὴν μητέρα καὶ τὸ παι-
δί της.

Καὶ ταῦτα λέγων ἔδωκε κάθισμα εἰς τὴν
Κλεονίκην διὰ νὰ καθίσῃ, ἐνῶ ἡ Εὐφροσύνη
ἐκάθισε πλησίον τῆς Ἐλένης καὶ ἡ Μαρία
ἐξῆλθε διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ τοῦ δείπνου.

Ἄφου ἐπληροφορήθη περὶ τῶν αἰτίων, τὰ
ὅποια ὤθησαν τοὺς ἐχθροὺς τῆς Κλεονίκης νὰ
τὴν μεταχειρισθῶσι τόσον ἀδίκως, τῆς ὑπ-

εσχέθη ὅτι ἀπὸ τῆς ἐπομένης ἡμέρας θὰ ἤρ-
χιζε νὰ μεριμνᾷ περὶ τῶν συμφερόντων της
καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ περιμείνῃ τὴν ἐπι-
στροφὴν του εἰς τὸν πύργον.

Ἡ Κλεονίκη μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης
τὸν εὐχαρίστησε διὰ τὴν γενναίαν αὐτοῦ φιλο-
ξενίαν, ὁ δὲ Χριστόδουλος παραλαβὼν τοὺς
ἀνθρώπους αὐτοῦ ἀπῆλθεν ἀμέσως τὴν ἐπαύ-
ριον.

Ἡ Ἑλένη ἔχαιρε διότι ἡ Εὐφροσύνη ἔμελλε
νὰ μείνῃ μετ' αὐτῆς ὀλίγας ἡμέρας. Τὴν ὠδή-
γησεν εἰς τὸν θάλαμόν της, εἰς τὸ περιβόλι,
τῆς ἔδειξε τὸ ἀρμάριόν της, τὰ ἄνθη της καὶ
τὴν περιστερὰν της. Τοιουτοτρόπως τὰ δύο
ἀξιαγάπητα κοράσια ἐφιλιώθησαν ἐντὸς ὀλί-
γου, διότι καὶ τὰ δύο εἶχον ἐκ γενετῆς αἰσθή-
ματα καλὰ, ἡ δὲ ἀνατροφή τὴν ὁποίαν εἶ-
χον λάβει ἀνέπτυξε περισσότερον ἀκόμη τὰς
διαθέσεις τῶν καρδιῶν των.

Μετὰ τεσσάρων ἡμερῶν ἀπουσίαν ἐπα-
νῆλθε καὶ ὁ Χριστόδουλος:

— Καλὰ νέα! εἶπε πλησιάσας τὴν Κλεονί-
κην, αἱ ἐχθροί σας παρητήθησαν ἀπὸ τὰς
ἀδίκους ἀξιώσεις των καὶ ἡ μεταξύ σας ἔρις
ἐτελείωσεν. Οἱ ἄδικοι αὐτοὶ ἄρχοντες δὲν θὰ
ἔδιδον βεβαίως ἀκρόασιν εἰς τοὺς λόγους μου
ἐὰν δὲν κατέφευγον εἰς ἀπειλὰς· καθὼς δὲ
τοὺς εἶπα ὅτι ἐγὼ θὰ ἀναλάβω τὸν ἀγῶ-
να αὐτὸν καὶ ὅτι θὰ ἐξακολουθῶ νὰ σᾶς
προστατεύω συγκατένευσαν νὰ σᾶς ἀφήσωσιν
ἡσυχούς· παρηγορήσου λοιπὸν, ἀγαθὴ κυρία,
ἐπειδὴ οἱ συνομώσαντες τὸν ἀφανισμόν σου δὲν
θὰ θερίσωσι τὰ χωράφια σου, καὶ ὄχι μόνον δὲν
θὰ κυνηγήσουν ξένοι εἰς τὰ δάση σου, ἀλλὰ
καὶ οὐδὲ θὰ τολμήσῃ νὰ βάλῃ κανεὶς ἀξίνην.

Ἡ Κλεονίκη εὐγνωμονοῦσα διὰ τὴν τοιαύ-
την διαγωγὴν δὲν ἤξευρε πῶς νὰ εὐχαριστή-
σῃ τὸν λυτρωτὴν τῆς.

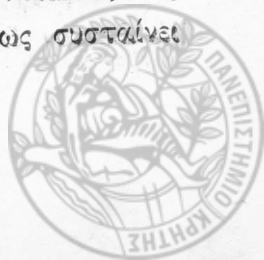
— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ ἀνταμείψῃ, εἶπεν εἰς αὐτὸν,
ἀφοῦ προστατεύῃς τὴν χήραν καὶ τὸ ταλαί-
πωρον ὀρφανόν! ἡ εὐλογία τοῦ Ὑψίστου νὰ
μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν οἶκόν σου.

Ἡ συγκίνησις δὲν τὴν ἀφῆκεν νὰ ἐξακο-
λουθήσῃ, ἀλλ' ὁ Χριστόδουλος ἐνόησεν ὅσα
ἤθελε νὰ τοῦ ἐκφράσῃ.

Τέλος ἔφθασε καὶ ἡ ὥρα τῆς ἀναχωρήσεως
καὶ ἡ ξένη κυρία ἠτοιμάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ
εἰς τὸ Γύθειον. Τὰ δύο κοράσια ἦσαν κατα-
λυπημένα καὶ τὴν στιγμὴν τοῦ χωρισμοῦ ἔ-
κλαιον ἀπαρηγόρητα. Ἡ Ἐλένη ἠθέλησε νὰ
δώσῃ τι πρὸς ἐνθύμησιν εἰς τὴν νέαν φίλην
της καὶ ἐπειδὴ αὕτη πολλάκις ἔδειξε τὴν
ἐπιθυμίαν νὰ ἔχῃ περιστερὰν ἡμερὴν ὡς τὴν
περιστερὰν τῆς φίλης της, ἡ Ἐλένη ἀφοῦ
ἔσφιγξεν εἰς τὰς βρεγμένας ἀπὸ τὰ δάκρυα
παρειάς της τὸ καλὸν πτηνὸν ἐχάρισεν αὐτὸ
εἰς τὴν Εὐφροσύνην.

Ἡ Εὐφροσύνη ὁμῶς δὲν ἤθελε νὰ τὸ δεχθῇ
μὲ κανένα τρόπον καὶ ἠγέρθη μεταξύ των μι-
κρὰ καὶ παιδαριώδης φιλονεικία, ἐπὶ τέλους
ὁμῶς ἠναγκάσθη νὰ ἐνδώσῃ, καὶ ἡ Ἐλένη
τῆς ἔδωκεν ἀκόμη καὶ τὸ ὠραῖον κλωδί, τῆς
ἐσύστησε δὲ τὴν περιστερὰν ὅπως συσταίνει

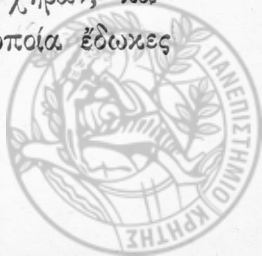

ἢ μήτηρ τὸ τέκνον τῆς ὅταν τὸ ἐμπιστεῦνται εἰς ξένους.

Ἄλλὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς Εὐφροσύνης μετενόησεν ἡ Ἑλένη διότι ἔδωκε τὴν περιστερὰν καὶ ἐλυπεῖτο πολὺ ὅτι δὲν τὴν εἶχε πλησίον τῆς.

— Καλλίτερα θὰ ἦτο, εἶπεν εἰς τὴν μητέρα τῆς, νὰ τῆς ἐχάριζα τὰ ἐνώτιά μου.

— Ἐὰν τὸ θέλῃς, ἠμπορεῖς νὰ τὸ κάμῃς ἄλλοτε, ὅταν ἡ Εὐφροσύνη ἔλθῃ νὰ μᾶς ἴδῃ· τώρα ὅμως δὲν ἠδύνασο νὰ κάμῃς καλλίτερον δῶρον εἰς τὴν φίλην σου. Δῶρον πρὸς ἐνθύμησιν πολυτιμώτερον ἤθελε τὴν ταπεινώσει καὶ δὲν θὰ τῆς ἐπροξένοι τόσῃν χαρὰν· αὐτὸ τὸ ὅποιον σοῦ ἦτο τόσον προσφιλὲς ἂν καὶ μικρᾶς ἀξίας τῆς ἀποδεικνύει πόσον τὴν ἀγαπᾷς· μὴ μετανοῆς λοιπὸν δι' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔκαμες. Εἶδες ὅτι ὁ πατήρ σου ἦτο ἔτοιμος νὰ ριψοκινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν του διὰ νὰ συντρέξῃ τὴν τυραννουμένην χήραν, καλὰ λοιπὸν ἔκαμες καὶ σὺ, ἡ ὁποία ἔδωκες

τὸ ἀγαπητότερόν σου πράγμα διὰ νὰ χαροποιήσης τὸ τεθλιμμένον ὄρφανόν. Ἐκεῖνος ὁ ὅποιος δὲν συνειθίσει ἐγκαίρως νὰ θυσιάζη ὅ,τι ἔχει ὑπὲρ τῶν ἄλλων δὲν τοὺς ἀγαπᾷ εἰλικρινῶς· τοιαῦται θυσίαι εἶναι εὐάρεστοι εἰς τὸν Θεόν, ὁ ὅποιος θὰ σὲ ανταμείψῃ βεβαίως δι' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔκαμες. ✓

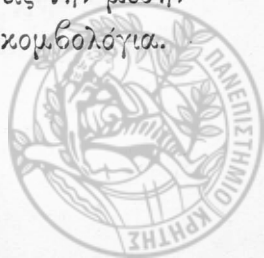
...αρχήν ἐν αὐτῷ ἀμφότεροι εὐσεβεῖς ὁμοιωθέντες ὅτι
ὁ βονισκὸς ἀναστροφῶν ἀναμνησθῆναι ὅτι ἀπὸ τῆς
ἡλικίας ἐν βουλοκῇ ἐπιβληθέντι καὶ βουλοκῇ
ἀπὸ τῆς βουλοκῆς καὶ καλλίᾳ καὶ ἀπὸ τῆς
ιστορίας ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
ἡλικίας ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
ἡλικίας ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς
ἡλικίας ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΒΚΛΕΟΝΙΚΗ ἔζη ἡσυχος καὶ
εὐχαριστημένη μετὰ τῆς θυ-
γατρὸς τῆς εἰς τὸν παλαιὸν τῆς
πύργου κείμενον εἰς τὴν πλευ-
ρὰν τῶν βουνῶν τοῦ Γυθείου.

Μίαν ἐσπέραν, πολὺ ἀργὰ, δύο ξένοι ἔκρου-
σαν τὴν πύλην τοῦ πύργου ζητοῦντες φιλο-
ξενίαν· τὰ φορέματά τῶν ἦσαν μαῦρα καθὼς
εἶναι τὰ τῶν καλογήρων, εἰς τὰς χεῖρας τῶν
ἐκράτουν ράβδους μεγάλας καὶ εἰς τὴν μέσην
τῶν εἶχον κρεμασμένα διάφορα κομβολόγια.

Ὁ θυρωρὸς τοὺς ἀνήγγειλε καὶ ἡ οἰκοδέσποινα ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ὀδηγήσωσιν εἰς τὸ κατώγειον, νὰ τοὺς δώσωσι τίποτε νὰ δειπνήσωσι καὶ νὰ κεράσωσιν ἀπὸ ἓνα ποτήρι κρασί εἰς τὸν καθένα.

Ἄφου ἔδειπνησαν κατέβη μετὰ τῆς Εὐφροσύνης διὰ νὰ τοὺς ἴδωσιν.

Οἱ καλόγηροι ἤρχισαν νὰ διηγῶνται πολλὰ περίεργα πράγματα περὶ τοῦ ἁγίου τάφου καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ πύργου ἤκουον μετὰ πολλῆς προσοχῆς· ἰδίως δὲ ἡ Εὐφροσύνη εὗρισκε μεγάλην εὐχαρίστησιν ἀκούουσα τὰ θαυμάσια ταῦτα διηγήματα καὶ δάκρυα μάλιστα ἔβρεξαν τὰς παρειάς της, διότι ἡ παιδική της καρδιά ἠσθάνετο τὴν εὐσεβῆ ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ τὸν ἀπομακρυσμένον αὐτὸν τόπον, ὁ ὁποῖος ἦτο ἡ πατρὶς τοῦ Σωτῆρος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐλυπεῖτο κατάκαρδα ὅτι δὲν θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν εἰς αὐτὴν νὰ πληρωθῇ ἡ ἐπιθυμία της αὕτη.

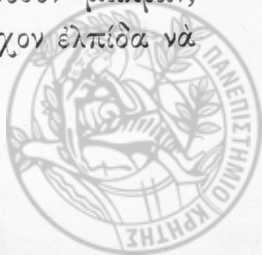
— Φιλτάτη μου Εὐφροσύνη, εἶπεν ἡ μήτηρ

της, μὴ λυπῆσαι, διότι ἀνά πάσαν ὥραν δυνάμεθα νὰ μεταβῶμεν εἰς τοὺς τόπους αὐτούς. Δυνάμεθα νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, τὸν Γολγοθᾶ καὶ τὸν Ἅγιον Τάφον, φθάνει νὰ ἀναγινώσκωμεν τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον. Τότε ἀκολουθοῦμεν κατὰ βῆμα τὸν Σωτῆρα ἡμῶν εἰς τὸ στάδιον τῶν εὐεργεσιῶν του πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκούομεν τοὺς ἰδίους του λόγους, βλέπομεν τὰ πάθη του, τὸν θάνατον, καὶ τὴν ἐνδοξὸν του ἀνάστασιν. Ἐὰν δὲ φυλάττωμεν εἰς τὴν καρδίαν μας τὴν ἐνθύμησιν τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν παθῶν του, καὶ ἀκολουθῶμεν πάντοτε τὸ παράδειγμά του, τότε ζῶμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν· τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἡμπορεῖ νὰ ᾔηται ὅλη ἡ γῆ δι' ἡμᾶς ἡγιασμένη.

Οἱ λεγόμενοι προσκυνηταὶ ἔλαβον πληροφορίας περὶ τοῦ πύργου τοῦ Λιμενίου καὶ ἐπήνεσαν τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον.

— Ἄν ὁ πύργος του δὲν ἦτο τόσον μακρὰν, εἶπεν ὁ γεροντότερος, καὶ ἂν εἶχον ἐλπίδα νὰ

ἀνταμώσω τὸν καλὸν αὐτὸν ἄρχοντα εὐχαρί-
στως θὰ ἔκαμνα τὸν ὀλόγυρον διὰ νὰ τὸν ἰδῶ.

Ἡ Κλεονίκη τὸν ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ δρόμος,
τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν διέβαινε
πολὺ πλησίον ἀπὸ τὸ Λιμένι.

Οἱ προσκυνηταὶ ἐχάρησαν ὑπερβολικὰ καὶ
ἀπεφάσισαν νὰ ἀναχωρήσωσιν εὐθὺς τὴν
ἐπαύριον διὰ νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ.

Ἡ Εὐφροσύνη καὶ ἡ μήτηρ τῆς τοὺς πα-
ρεκάλεσαν νὰ εἴπουν πολλοὺς χαιρετισμοὺς
εἰς τὸν Χριστόδουλον, τὴν Μαρίαν καὶ τὴν
Ἑλένην· ἡ Εὐφροσύνη μάλιστα ἐχάρισεν εἰς
ένα ἕκαστον ἐξ αὐτῶν ἀργυροῦν νόμισμα, δῶ-
ρον τῆς μητρός τῆς, καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ
εἴπωσιν εἰς τὴν Ἑλένην ὅτι ἡ περιστερὰ ἦτο
πολὺ καλά.

Ἡ Κλεονίκη διέταξεν ἓνα τῶν ἀνθρώπων
τῆς νὰ δείξῃ εἰς τοὺς καλογήρους τὸν συν-
τομώτερον δρόμον, ὁ ὁποῖος διέσχιζε τὰ βου-
νά, καὶ μόλις ἐχάραξεν ἀπῆλθον συνωδεύ-
μενοι ὑπὸ τοῦ ὁδηγοῦ των.

Ὁ νεανίσκος τοὺς ἠκολούθει μετ' εὐχαριστήσεως καὶ διὰ νὰ τοὺς κάμη χάριν ἀπήλλαξεν αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ράβδους των, ἀλλ' αὐτοὶ οὐδὲ κἂν ἐπρόσεχον εἰς αὐτὸν καὶ ἐπὶ πολὺν ὥραν ἔβαινον σιωπηλοί. Ἀφοῦ διέβησαν ἀπόκρημνον βράχον ὁ δρόμος ἐξετείνεται ὀμαλώτερος καὶ ἤρχισαν νὰ ὀμιλῶσιν ἀρβανίτικα.

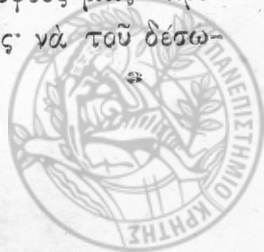
Ὁ μικρὸς αὐτῶν ὁδηγὸς κατήγετο ἀπὸ ἀρβανίτας καὶ ὠνομάζετο Ἀνδρέας· ἦτο ὀρφανὸς ἐκ μικρᾶς ἡλικίας καὶ ὁ Γρηγόριος ἀπὸ εὐσπλαγχνίαν κινούμενος παρέλαβεν αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀναθρέψῃ· ἔκτοτε δὲ ἔμεινεν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ὡς μικρὸς ὑπηρέτης, ἀλλὰ δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν πάτριον αὐτοῦ γλῶσσαν καὶ τοιοῦτοτρόπως ἤκουσε μετὰ προσοχῆς τὴν συνομιλίαν τῶν προσκυνητῶν· μάλιστα δὲ ἤθελε νὰ δεῖξῃ τὴν χαρὰν του ὅτι ἐνθυμεῖτο ἀκόμη τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν, ὅταν ἔξαφνα ἡ συνομιλία των τοῦ ἐπροξένησε φρίκην καὶ τρόμον.

Ἐνεκάλυψεν ὅτι δὲν ἦσαν καλόγηροι, ἀλλ' ὅτι ἐπροσποιοῦντο οἱ ἄθλιοι τοὺς προσκυνητάς, ὅτι ἐγνώριζον τὸν τόπον, ὅσον καὶ οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, ὅτι ἦσαν ἐκ τῆς συμμορίας τῶν ληστῶν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους κατεδίωξε καὶ διεσκόρπισεν ὁ Χριστόδουλος, ὅτι ἔτρεφον σχέδια ἐκδικήσεως κατ' αὐτοῦ καὶ δι' αὐτὸ ἤθελον ὑπὸ τὸ ἱερὸν ἔνδυμα νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸν πύργον του, νὰ τοῦ ζητήσωσι κατάλυμα, καὶ τὴν νύκτα νὰ σηκωθῶσι νὰ δολοφονήσωσι τὸν ἄρχοντα, τὴν γυναῖκα του, τὴν κόρην του καὶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους του· ἔπειτα νὰ γυμνώσωσι τὸν πύργον καὶ νὰ τὸν κατακαύσωσιν.

Ὅτε εἶδον ἀπὸ μακρὰν τὸν πύργον τοῦ Λιμενίου μεταξὺ δύο βουνῶν, εἶπεν ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο κακούργων ὀνομαζόμενος Λυκογιάννης:

— Ἴδου ἡ κατοικία τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ὁ ὅποιος ἐφόνευσε τόσους συντρόφους μας· πρέπει νὰ ἀποθάνῃ βασανιζόμενος· νὰ τοῦ δέσω-

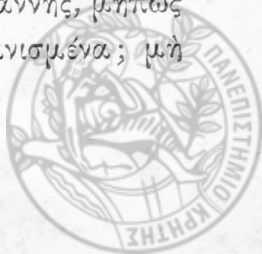
μεν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, καὶ νὰ τὸν
ρίψωμεν ζωντανὸν εἰς τὰς φλόγας τοῦ πύρ-
γου του.

— Τὸ πρᾶγμα εἶναι τολμηρὸν, εἶπεν ὁ σύν-
τροφός του Ἀρκουδομανόλης· ἂν ἀποτύχω-
μεν; τίς οἶδε τί ἔχομεν νὰ πάθωμεν, ἀλλὰ οἱ
θησαυροὶ του ἀξίζουσι τὸν κόπον νὰ δοκιμά-
σωμεν.

— Θὰ τὸν φονεύσω, ἀνέκραξεν ὁ Λυκογιάν-
νης, πνέων ἐκδίκησιν κατὰ τοῦ ἄρχοντος· ὁ
θάνατός του θὰ μὲ εὐχαριστήσῃ πολὺ περισ-
σότερον παρὰ οἱ θησαυροὶ του, τοὺς ὁποίους
ὅμως δὲν καταφρονῶ. Ἐχεις δίκαιον, ἂν ἐπι-
τύχωμεν θὰ γίνωμεν πλούσιοι καὶ τότε ἀφι-
νομεν τὴν τέχνην μας διὰ νὰ ἐκλέξωμεν
ἡσυχώτερον βίον.

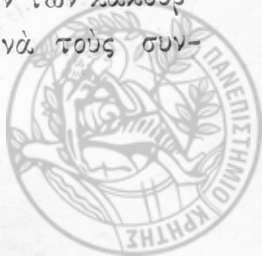
— Ὅλα αὐτὰ εἶναι καλὰ, ἀπεκρίθη ὁ Ἀρ-
κουδομανόλης, ἀλλὰ φοβοῦμαι μήπως ἀπο-
τύχωμεν.

— Πῶς φοβεῖσαι; εἶπεν ὁ Λυκογιάννης, μήπως
τὰ πάντα δὲν εἶναι καλῶς ὀργανισμένα; μὴ

δὲν ἔχωμεν ἀνθρώπους τῆς ἐμπιστοσύνης μας εἰς τὸν τόπον; Καθὼς ἀνάψωμεν τὰ τρία φῶτα εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος τῶν ξένων θὰ τρέξωσιν εἰς βοήθειάν μας ἑπτὰ σύντροφοι ρωμαλέοι καὶ ἀποφασισμένοι, οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ περιμένουσι αὐτὸ τὸ σημεῖον. Θὰ τοὺς εἰσάξωμεν εἰς τὸν Πύργον ἀπὸ τὴν μικρὰν θύραν τοῦ περιβολίου, ἡ ὁποία ἀνοίγει εὐκόλως ἔσωθεν καὶ ὅπως ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν γνωρίζει μάλιστα ὅλα τὰ κατατόπια τοῦ πύργου, ὅταν γίνωμεν ἐννέα εὐκόλως θὰ καταβάλωμεν τοὺς ὀλίγους ἐν τῷ πύργῳ κοιμωμένους ἀνδρας· μείνε ἤσυχος καὶ θὰ ἐπιτύχωμεν.

Ὁ καλὸς Ἀνδρέας κατελήφθη ὑπὸ φρίκης καὶ τρόμου ἀκούσας τὰς λεπτομερείας τῆς τρομερᾶς αὐτῆς συνωμοσίας, ἀλλὰ δὲν ἔδειξεν ὅτι κατελάμβανε τοὺς λόγους των· τοὺς ἠκολούθει μάλιστα σφυρίζων καὶ συνάζων ἄνθη, ἐνῶ παρεκάλει καθ' ἑαυτὸν τὸν Θεὸν νὰ ἀνατρέψῃ τὸ αἰσχρὸν σχέδιον τῶν κακούργων αὐτῶν. Ἀπεφάσισε δὲ νὰ τοὺς συν-

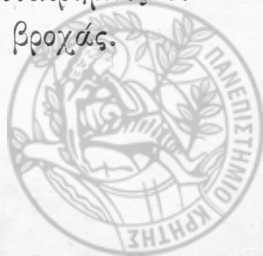

οδεύση ἕως εἰς τὸ Λιμένι καὶ ἐκεῖ νὰ φανε-
ρώσῃ τὰ πάντα εἰς τὸν ἄρχοντα Χριστόδου-
λον.

Ἐνῶ τοιαῦτα διενοοῦντο βαδίζοντες οἱ λη-
σταὶ ὁ πρεσβύτερος ἐσκόνταψεν καὶ ἂν δὲν
ἐκρατεῖτο ἀπὸ τοὺς θάμνους θὰ ἔπιπτεν εἰς
βαθύτατον βάραθρον.

Κατὰ τὴν πτώσιν τὰ φορέματά του ἐξε-
σχίσθησαν ἀπὸ τὰς ἀκάνθας καὶ ὁ Ἄνδρέας
παρετήρησεν ὅτι ὑπὸ τὸν μαῦρον καὶ μα-
κρὸν χιτῶνα ἐφόρει πανοπλίαν χρυστῆν. Πα-
ρετήρησεν ὡσαύτως ὅτι τοῦ ἔπεσε καὶ τὸ ἐγ-
χειριδίον του ἀλλὰ προσεποιήθη ὅτι δὲν εἶδε
τίποτε. Ὁ γέρον κακοῦργος ἔκρυψεν ὅσον ἠ-
δυνήθη τὰ σημεῖα, τὰ ὅποια τὸν ἐπρόδιδον,
καὶ κομβόνων τὰ φορέματά του παρετήρει
πολλάκις μὲ ἄγριον βλέμμα τὸν ἔντρομον
Ἄνδρέαν.

Μετ' ὀλίγον ἔφθασαν οἱ ὁδοιπόροι πλησίον
βαθυτάτου χάνδακος ὅπου κατεκρημνίζετο
χείμαρρος αὐξημένος ἀπὸ τὰς βροχάς.

Δύο βράχοι σκεπασμένοι ἀπὸ θάμνους ἐσχημάτιζαν τὰ χεῖλη τοῦ χάνδακος καὶ μακρὰ ἐλάτη λεπτοτάτη, κομμένη μόνον ἀπὸ τὸ ἐν μέρος, ἦτο ἐρριμμένη ἐπὶ τῶν βράχων καὶ ἐχρησίμευεν ὡς γέφυρα εἰς τοὺς διαβάτας.

— Ὁ νεανίσκος οὗτος, εἶπεν ἀρβανίτικα ὁ γέρων ληστής εἰς τὸν σύντροφόν του, ἴσως εἶδε τὰ ὄπλα μου καὶ φοβοῦμαι ὅτι συνέλαβεν ὑποψίας. Ὅταν θὰ περνῶμεν τὸν ρίπτω εἰς τὸ βάθος τοῦ βαράθρου καὶ τοιουτοτρόπως εἴμεθα ἤσυχοι.

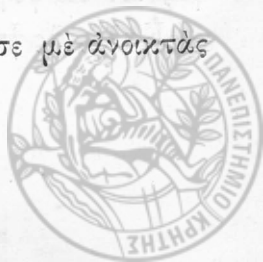
Ὁ πτωχὸς Ἀνδρέας ἤρχιζε νὰ φοβῆται τὸ ἐπιχειρούμενον κακὸν, καὶ σταθεῖς ὀλίγα βήματα μακρὰν τῆς γεφύρας ἐφώνησεν ἔντρομος:

— Δὲν θὰ δυνηθῶ ποτὲ νὰ περάσω, ἀπὸ τώρα αἰσθάνομαι ζάλην.

Ἄλλ' ὁ γέρων ληστής ἀπεκρίθη:

— Μὴ φοβῆσαι, παιδί μου, καὶ σὲ βοηθῶ ἐγώ, ἔλα, μὴ φοβῆσαι.

Καὶ ταῦτα λέγων ἐπλησίασε μὲ ἀνοικτὰς

ἀγκάλας διὰ νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀνδρέαν, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ φύγῃ, καὶ ἐπειδὴ ὁ ληστής ἐπέμενεν εἶπεν εἰς αὐτὸν ἰκετευτικῶς. — Ἄφες με σὲ παρακαλῶ ἄφες με, διότι ἡμποροῦμεν νὰ πέσωμεν καὶ οἱ δύο. Ἀλλὰ καὶ ἂν περάσω χωρὶς νὰ πάθω τίποτε, πῶς θὰ ἐπιστρέψω ὕστερον; ἄφες με νὰ φύγω, ἀνάγκη ἀπὸ ἐμὲ δὲν ἔχετε τώρα πλέον, ἰδοὺ ὁ δρόμος σας, εἴσθε πλησίον εἰς τὸ Λιμένι.

Ὁ νεώτερος τῶν δύο ληστῶν ἀπέδωκε τὸν τρόμον τοῦ Ἀνδρέου εἰς τὸν ὑπὸ τῆς θεᾶς τοῦ βαράθρου ἐμπνεόμενον φόβον, ἡ ὁποία καὶ αὐτὸν ἀκόμα ἐφόβιζε, διὸ εἶπεν ἀρβανίτικα εἰς τὸν σύντροφόν του:

— Δὲν πιστεύω νὰ παρετήρησε τίποτε ὁ ἀνόητος αὐτός, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶδε τὴν πανοπλίαν σου, οὔτε τὴν γλῶσσάν μας ἠξέυρει, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς σκοπούς μας γνωρίζει· ἐπειτα ποῖος θὰ πιστεύσῃ τοὺς λόγους του· ἄφες τον νὰ φύγῃ.

— Καλὰ, ἄς ᾄναι, ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, ἄς ρίψω—

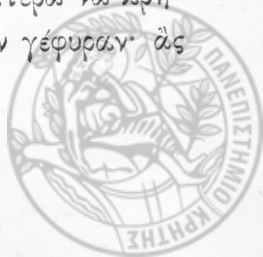

μεν ὁμῶς πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν τὴν ἐλάτην, καὶ τότε καὶ ἂν ἐμάντευσε τοὺς σκοπούς μας δὲν θὰ δυνηθῆ νὰ μᾶς φέρῃ ἐμπόδια. Ἴδου τὸ Λιμένι, γέφυρα καμμία δὲν ὑπάρχει οὔτε πλησίον οὔτε μακρὰν διὰ νὰ διαβῆ τις τὸν χεῖμαρρον, εἶναι λοιπὸν ἀδύνατον νὰ δώσῃ τις εἶδησιν εἰς τὸν Χριστόδουλον πρὶν ἢ ἐκτελέσωμεν τοὺς σκοπούς μας.

Οἱ δύο λησταὶ ἔλαβον τὰς ράβδους τῶν καὶ ἀφῆκαν τὸν νεανίσκον νὰ ἀναχωρήσῃ, χωρὶς καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσωσι διὰ τὸν κόπον του.

Ὅτε εὐρέθησαν εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ χάνδακος ὁ Λυκογιάννης εἶπεν εἰς τὸν φεύγοντα Ἀνδρέαν.

— "Ἐχεις δίκαιον, φίλε μου, τὸ πέρασμα εἶναι ἐπικίνδυνον καὶ τὸ δένδρον αὐτὸ εἶναι κατασαπημένον, ἢμπορεῖ κανεὶς νὰ κρημνισθῆ εὐκόλως ἐνῶ διαβαίνει, καὶ διὰ νὰ μὴ συμβῆ κανέν δυστύχημα καλλίτερα νὰ κρημνίσωμεν τὴν ἐπικίνδυνον αὐτὴν γέφυραν ἄς

φροντίσωσιν οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου νὰ τὴν ἀν-
τικαταστήσωσιν.

Οἱ λησταὶ ἀπέσπασαν τὸ δένδρον, καὶ ἔρρι-
ψαν αὐτὸ εἰς τὸ βάραθρον, ὅπου τὸ ρεῦμα τὸ
παρέσυρε βιαίως.

Ὅταν οἱ ψευδεῖς προσκυνηταὶ ἔγιναν ἀφαν-
τοι ὀπισθεν τοῦ βράχου πλησίον τοῦ ὁποίου
ἔστρεφεν ὁ δρόμος, ὁ Ἀνδρέας ἤρχισε νὰ τρέ-
χη μὲ ὄλας του τὰς δυνάμεις διὰ νὰ φέρῃ τὴν
τρομερὰν εἰδῆσιν τῆς ἀνακαλυφθείσης συν-
ωμοσίας εἰς τὴν κυρίαν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΜΗΤΗΡ τῆς Εὐφροσύνης ἦτο ἥσυχος εἰς τὸν πύργον τῆς, καὶ οὐδὲ κἂν ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ ὅτι ὁ προστάτης αὐτῆς, ὁ γενναῖος Χριστόδουλος, διέτρεχε μέγιστον κίνδυνον. Ἡ δὲ μικρὰ Εὐφροσύνη ἐνθυμεῖτο ἀκόμη τὰ ὠραῖα ἐκεῖνα διηγήματα τῶν προσκυνητῶν, καὶ ἐργαζομένη πλησίον τῆς μητρὸς τῆς πολλὰς καὶ παντοίας ἐρωτήσεις ἔκαμνε δι' ὅσα εἶχεν ἀκούσει.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας, ὅτε ὁ ἥλιος δὲν ἦτο πλέον

τόσον καυστικός, καὶ ὁ ἀήρ ἤρχιζε νὰ δροσίξῃ ὀλίγον, κατέβησαν εἰς τὴν κοιλάδα διὰ νὰ ἐπισκεφθῶσι τοὺς ἀγροὺς των. Τὰ σιτάρια ἦσαν ἐξάριετα, καὶ προεμήνουον πλουσίαν συγκομιδὴν, οἱ στάχυες ἦσαν ἤδη μεγάλοι, οἱ κύανοι καὶ οἱ μήκωνες ἐξείχον ἐν τῷ μέσῳ τῆς πρασίνου πεδιάδος, καὶ οἱ ἀγροὶ τοῦ λιναρίου στολισμένοι με ἄνθη κυανᾶ ἠΰξανον ἀκόμη τὴν καλλονὴν τῆς κοιλάδος.

Ἡ Κλεονίκη καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς παρατηροῦσαι τοὺς ἀγροὺς, οἱ ὅποιοι ἐξετείνοντο πρὸ αὐτῶν, ἠσθάνοντο πολλὴν ἀγαλλίασιν διότι ὀλίγον εἶχε λείψει νὰ στερηθῶσιν αὐτοὺς διὰ παντός. Συλλογιζόμεναι δὲ τὰς εὐεργεσίας τοῦ Θεοῦ ὑψωσαν τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Οὐρανόν, καὶ διήλθον στιγμὰς τινὰς ἐν κατανύξει καὶ σιωπῇ, εὐχαριστοῦσαι αὐτὸν διὰ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν ἔσειλεν εἰς αὐτάς.

Αἰφνης εἶδον τὸν Ἀνδρέαν τρέχοντα ὀρμαίως, ἀσθμαίνοντα, περίφοδον καὶ ἐκτὸς ἐαυτοῦ.

— Ἄ! κυρία, ἐφώνησε μακρόθεν, τί δυστυχία! τί τρομεράν εἶδησιν σὰς φέρω! Οἱ δύο ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους συνώδευσα δὲν εἶναι προσκυνηταὶ ἀλλὰ λησταὶ καὶ φονεῖς! Ἔχουν σκοπὸν νὰ φονεύσωσι τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον, τὴν γυναῖκα του, τὴν θυγατέρα του, τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ ἀφοῦ γυμνώσωσι τὸν πύργον νὰ τὸν καύσωσιν.

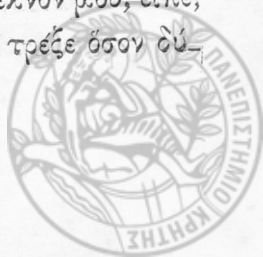
Ἦτο τόσον ἐξησθενημένος, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ὀμιλήσῃ περισσότερον· ἐνῶ δὲ ἔτρεχεν ἔπεσε σχεδὸν ἀναίσθητος πλησίον ἐνὸς δένδρου καὶ μέχρις ὅτου συνέλθει παρήλθεν ἀρκετὴ ὥρα.

Ἰδρῶς ψυχρὰς περιέβρεξε τὸ μέτωπον τῆς Κλεονίκης.

— Θεέ, Θεέ μου! ἔλεγε, τί δυστυχία! τί μέγα δυστύχημα!

Μετὰ ταῦτα στραφεῖσα πρὸς τὴν θυγατέρα της:

— Εὐφροσύνη μου, Εὐφροσύνη τέκνον μου, εἶπε, τρέξε πάραυτα εἰς τὸν πύργον, τρέξε ὅσον οὐ-

νασαι ταχύτερα, συναξε ὄλους τοὺς ὑπηρέτας καὶ εἶπέ τους νὰ ἱππεύσωσι καὶ νὰ τρέξωσιν εἰς τὸ Λιμένι τοῦ Οἰτύλου διὰ νὰ εἰδοποιήσωσι τοὺς φίλους μας· εἶπέ τους νὰ τρέξουν ὅσον ἤμποροῦν καὶ ἂν πρόκηται νὰ σκάσουν οἱ ἴπποι μας.

Ἐτρεξεν ἡ Εὐφροσύνη εἰς τὴν πύλην τοῦ πύργου, ὅπου συνηθροίσθησαν ὄλοι οἱ ὑπηρέται ἀκούσαντες τὰς φωνάς της. Τότε διηγήθη εἰς αὐτοὺς τὰ τοῦ Ἀνδρέου, καὶ τοὺς εἶπε τὰς κατεπειγούσας διαταγὰς τῆς μητρὸς της.

Φρίκη κατέλαβε τοὺς ὑπηρέτας εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο, ἐχολώθησαν κατὰ τῶν κακούργων ληστῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον τοιούτους σκοποὺς καὶ ἤρχισαν νὰ ὀδύρωνται ὡς νὰ ἐκινδύνευον αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

Ἐνῶ ταῦτα συνέβαινον ἔφθασε καὶ ἡ Κλεονίκη μετὰ τοῦ Ἀνδρέου, ὁ ὅποιος τῆς εἶχε διηγηθῆ καὶ ἄλλα περιστατικὰ ἀκόμη.

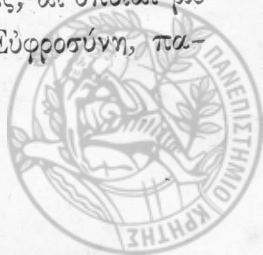
— Τί κάμνετε, εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας, θρηνολογεῖτε ἀντὶ νὰ κινηθῆτε; ἱππεύσατε καὶ

τρέξετε διὰ νὰ βοηθήσητε τὸν εὐεργέτην μου.
— Εἶναι ἀδύνατον, κυρία, ἀπεκρίθη ὁ γέρον
ἐπιστάτης, οἱ δύο κακοῦργοι ἐπροχώρησαν πο-
λὺ καὶ εἶναι πλησίον τοῦ Οἰτύλου, ἐνῶ ἡμεῖς
θὰ ὀδεύσωμεν σχεδὸν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν στάδια
διὰ νὰ φθάσωμεν ἐκεῖ, ἔπειτα πλησιάζει καὶ
ἡ νύξ καὶ ὁ δρόμος εἶναι χαλασμένος ἀπὸ
τὰς βροχάς. Μὲ τὸν καλλίτερον ἵππον τοῦ κό-
σμου δὲν δύναται τις νὰ φθάσῃ ἐκεῖ παρὰ τὸ
πρωτῖ, καὶ οἱ γηραλέοι ἵπποι μας δὲν εἶναι
πλέον χρήσιμοι πρὸς ἵππασίαν, ἀλλὰ καὶ κα-
νεῖς ἐκ τῶν ἵππων τοῦ τόπου δὲν θὰ ἤμπο-
ρέσῃ νὰ ὑποφέρῃ ὅλον αὐτὸν τὸν δρόμον.

Ἡ δυστυχῆς Κλεονίκη δὲν ἤξευρε τί νὰ
κάμῃ ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ της· ἀνύψωσε τὰ βλέμ-
ματα της εἰς τὸν Οὐρανὸν, ἐνῶ ἐφαίνετο ὅτι
ἦτο βαθέως λυπημένη, καὶ ἄφησε νὰ ρεύσουν
τὰ δάκρυά της ποταμηδόν.

— Θεέ μου! Θεέ μου, ἀνέκραξεν, εὐσπλαγχνί-
σου τὰς γενναίας ἐκείνας ψυχάς, αἱ ὁποῖαι μὲ
εὐσπλαγχνίσθησαν. Φιλτάτη Εὐφροσύνη, πα-

ρακάλει τὸν Θεὸν νὰ κατατρέψῃ τὸν ἀχρεῖτον σκοπὸν τῶν κακούργων!

— Πανάγαθε Θεέ! εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη συγκεκινημενη, βοήθησέ τους καθὼς μᾶς ἐβοήθησαν.

Καὶ οἱ ἄνθρωποι τοῦ πύργου ἐπανέλαβον τὴν αὐτὴν δέησιν.

— Καλοὶ μου ἄνθρωποι, εἶπε κατόπιν ἡ Κλεονίκη, δοκιμάσατε νὰ μεταβῆτε εἰς τὸ Λιμένι πρὸ τοῦ μεσονυκτίου· ὑπερπηδήσατε ὅλας τὰς δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι κατὰ δυστυχίαν ἐσωρεύθησαν τώρα, διότι ἓνας λόγος ἀρκεῖ διὰ νὰ σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοδοῦλου καὶ τῆς οἰκογενείας του. Ἄν ὁ Ἄνδρέας δὲν ἦτο κουρασμένος καὶ σχεδὸν ἄρρωστος ἀπὸ τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἔκαμε, βεβαίως θὰ ἐπήγαινε. Ἀλλὰ σὺ, Πέτρε, εἶπε στραφεῖσα εἰς νέον τινα οἰκέτην, σὺ τρέχεις καλὰ, πηγαινε λοιπὸν, ἢ στενωπὸς κόπτει πολὺ τὸν δρόμον· τριακοσίας δραχμὰς σὲ δίδω ἂν φθάσης ἐγκαίρως εἰς τὸ Λιμένι.

— Εἶναι ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ὁ οἰκέτης· τίς

δύναται νὰ εὕρη εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς τὸν στενὸν δρόμον τοῦ βουνοῦ χωρὶς νὰ κρημνισθῆ εἰς τὸ βάραθρον;

— Ἐκτὸς τούτου, εἶπεν ὁ Ἀνδρέας, ἡ μόνη γέφυρα διὰ τῆς ὁποίας ἠδύνατό τις νὰ διαβῆ τὸν χεῖμαρρον δὲν ὑπάρχει πλέον καὶ πρέπει νὰ ἔχη τις πτερὰ διὰ νὰ διαβῆ αὐτόν.

— Πτερὰ! ἀνεφώνησεν ἡ Εὐφροσύνη ἔμπλεως χαρᾶς, μήτερ, μήτερ, ἄκουσον τὴν ἰδέαν μου. Ὁ ἄρχων Χριστόδουλος μοῦ παρήγγειλε νὰ κλείσω ἐπιμελῶς τὴν περιστεράν μου εἰς τὸ κλωβὶ διότι ἄλλως θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Λιμένι χωρὶς νὰ χάσῃ τὸν δρόμον της. Ἄς κρεμάσωμεν λοιπὸν εἰς τὸν λαιμόν της ἓνα γραμματάκι καὶ ἀνευ ἀμφιβολίας θὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸ Λιμένι.

— Δόξα σοι ὁ Θεὸς, ἐφώνησεν ἡ μήτηρ, αἱ δεήσεις μας εἰσηκούσθησαν. Φιλτάτη μου Εὐφροσύνη, ὁ καλὸς σου ἄγγελος σοῦ ἐπέπνευσε τὴν ἰδέαν αὐτὴν, καὶ ἄς τὴν βάλωμεν εἰς πρᾶξιν ἀμέσως.

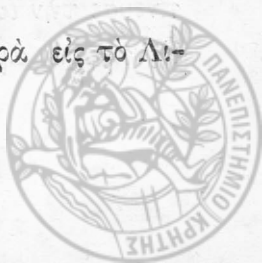
Ἡ Εὐφροσύνη ἔτρεξεν εὐθύς νὰ εὕρῃ τὴν περιστερὰν τῆς, ἐκρέμασε εἰς τὸν κόκκινον λαιμοδέτην, τὸν ὁποῖον ἐφόρει, τὸ γραμματάκι καὶ τὴν ἔφερεν ἔπειτα μετὰ τῆς μητρὸς τῆς, τοῦ γέροντος ἐπιστάτου καὶ ὄλων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ πύργου εἰς τὸ ἀνδρῶν, ὅπου καὶ τὴν ἀπέλυσαν.

Ἡ περιστερὰ ὑψώθη κατ' ἀρχὰς πολὺ ὑψηλὰ· ἔπειτα ἐστράφη ὀλίγον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἕξαφνα διηύθηνε τὴν πτήσιν τῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦ Οἰτύλου.

Ὅλοι τοῦ πύργου οἱ κάτοικοι κατευχαριστήθησαν καὶ συνώδευσαν τὴν περιστερὰν μὲ τὰς εὐχὰς καὶ τὰς δεήσεις των. Ποτὲ πλοῖον, ἐνῶ ἀνεχώρει ἀπὸ τὸν λιμένα φόρτωμα χρυσοῦ φέρον, δὲν προεπέμφθη μὲ θερμότερας εὐχὰς ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι προέπεμψαν τὴν περιστερὰν.

Ἄλλ' ἡ Κλεονίκη καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἦσαν πολὺ ἀνήσυχοι.

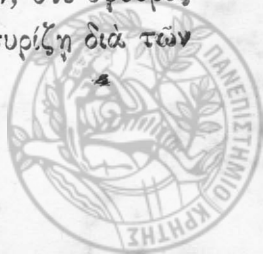
—Θὰ φθάσῃ ἄρα γε ἡ περιστερὰ εἰς τὸ Λι-

μένι; ἔλεγεν ἡ μήτηρ, ἢ μήπως πέση εἰς τοὺς
ὄνυχας κανενὸς σαρκοφάγου ὀρνέου; Ἄν δὲν
ἀνθέξῃ εἰς τὸ μᾶκρος τοῦ δρόμου, ἀν φθάσῃ
ἀργά; ἀν δὲν τὴν ἰδῶσιν εἰς τὸ Λιμένι! ἀν δὲν
δυνηθῆ νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν πύργον; Θεέ μου, Θεέ
μου, τί δυστύχημα ἤμπορεῖ νὰ συμβῆ ἔνεκα
τούτων!

Μετ' ὀλίγην ὥραν ἐκάθισαν καὶ αἱ δύο
πλησίον εἰς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρουν
τὸν ὀρίζοντα μὲ προσεκτικὸν καὶ ὄλως ἀνή-
συχον βλέμμα· παρεκάλουν δὲ τὸν Θεὸν νὰ
διαφυλάττῃ ὑπὸ τὴν σκέπην του τοὺς ἀγα-
θοὺς αὐτῶν φίλους, τοὺς ὁποίους οὐδὲ κἄν
νὰ συλλογισθῶσιν ἐτόλμων, διότι ἀνά πᾶσαν
στιγμὴν ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἰδῶσι τὴν λάμ-
ψιν τῆς πυρκαϊᾶς νὰ ἀνέρχεται πρὸς τὸν
Οὐρανόν. Ἡ ἀνησυχία αὕτῃ δὲν τὰς ἀφῆ-
κε νὰ κλείσωσι τὰ βλέφαρά των οὐδ' ἐπὶ
στιγμὴν.

Εἶχε παρέλθει τὸ μεσονύκτιον, ὅτε σφοδρὸς
ἄνεμος ἤρχισε νὰ πνέῃ καὶ νὰ συρίζῃ διὰ τῶν

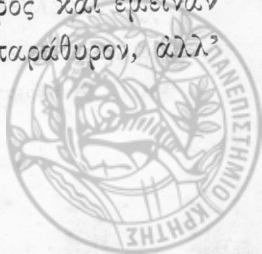

δένδρων τοῦ δάσους· ὁ τόπος δὲ ὅπου ἔκειτο τὸ Λιμένι ἐκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ σκότους.

Αἰφνης ἡ Εὐφροσύνη καὶ ἡ μήτηρ της ἐτρόμαξαν ἰδοῦσαι φῶς ζωηρόν· ἤρχισαν νὰ τρέμωσι καὶ νὰ προσεύχωνται μὲ περισσοτέραν εὐλάβειαν :

— Θεέ μου, εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη· ἰδοὺ ἡ φλόξ, ἡ ὁποία ὑψοῦται ὀλίγον κατ' ὀλίγον! Παρατήρησε, μῆτερ, πῶς ἡ ἀνεμοζάλη τὴν πηγαίνει ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ.

Καὶ ἡ μήτηρ μετὰ τῆς θυγατρὸς ἤρχισαν νὰ κλαίωσιν ἰδοῦσαι τὴν φαινομένην φλόγα, ἀλλ' εὐθὺς πρὸς μεγάλην χαράν των παρετήρησαν ὅτι εἶχον ἀπατηθῆ· ἐπειδὴ ἡ νομιζομένη ἐκείνη φλόξ δὲν ἦτο τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ Σελήνη, ἡ ὁποία ὑψωθείσα τελευταῖον ἐπάνω τῶν ἀτμῶν τῆς γῆς ἔλαμψε παρευθὺς καθαρώτερον καὶ ἐξηκολούθησε τὴν βραδεῖαν, ἀλλὰ μεγαλοπρεπῆ πορείαν της ἐπὶ τοῦ ἀνεφέλου οὐρανοῦ. Τότε ἀνέλαβον θάρρος καὶ ἔμειναν ἀκόμη ἀρκετὴν ὥραν εἰς τὸ παράθυρον, ἀλλ'

εὐτυχῶς οὐδὲ τὸ παραμικρότερον σημεῖον εἶ-
δον τῆς τρομερᾶς ἐκείνης κοκκινάδας ἢ ὁ-
ποία φαίνεται εἰς τὸν Οὐρανὸν ὅταν συμβαί-
νῃ μεγάλη πυρκαϊά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

ΚΛΕΟΝΙΚΗ καὶ ἡ Εὐφροσύνη ἤξευρον ἤδη ὅτι οἱ κακοῦργοι δὲν κατώρθωσαν νὰ πυρπολήσωσι τὸν πύργον τοῦ Λιμενίου, ἀλλ' ἦσαν πάντοτε ἀνήσυχοι περὶ τοῦ ἄρχοντος καὶ τῆς οἰκογενείας του. — "ὦ! πόσον θὰ ἔχαιρον ἂν εἶχον ταύτην τὴν στιγμὴν καμμίαν εἶδῃσιν ἀπὸ τὸ Λιμένι, εἶπεν ἡ Κλεονίκη· εὐχαρίστως θὰ ἔδιδον ὅλα τὰ πολύτιμά μου πράγματα εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἤθελε μοῦ φέρει τὴν εἶδῃσιν ταύτην!

— Καὶ ἐγὼ, εἶπεν ἡ Εὐφροσύνη, ἤθελα προσθέσει ὅλον μου τὸ ἀργύριον!

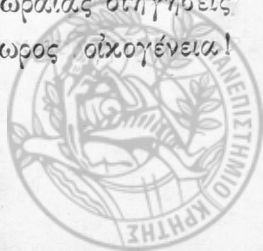
Ὅτι λοιπὸν συνέβη τὴν νύκτα εἰς τὸ Λιμένι ἦτο ἄγνωστον εἰς αὐτάς· ἰδοὺ τί συνέβη αὐτοῦ.

Τὴν προτεραίαν, πρὸς τὸ ἑσπέρας, ὁ ἄρχων Χριστόδουλος, ἡ Μαρία καὶ ἡ Ἐλένη ἐκάθισαν χαρούμενοι εἰς τὴν τράπεζαν· ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε πρὸς τὴν δύσιν του καὶ αἱ τελευταῖαι του ἀκτῖνες πίπτουσαι ἐπὶ τῶν ὕλων ἐφώτιζον τὸ πανάρχαιον ἐστιατόριον ὅπου ἦτο συνηθροισμένη ἡ οἰκογένεια.

Ἐνῶ ἔτρωγον ἦλθον καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἔλευσιν τῶν δύο προσκυνητῶν· ὁ δὲ ἄρχων διέταξε νὰ τοὺς δεχθῶσι.

— Μετὰ τὸ δεῖπνον, εἶπε, θὰ συνομιλήσω μετ' αὐτῶν, ἐν τούτοις δόσατέ τους φιάλην οἴνου διὰ νὰ κάμουν ὀλίγην διάθεσιν.

Ὁ ὑπηρέτης ἀπῆλθεν, ἡ δὲ Ἐλένη ἔχαιρε διότι ἔμελλε νὰ ἀκούσῃ τὰς ὠραίας διηγήσεις τῶν προσκυνητῶν. Ταλαίπωρος οἰκογένεια!

οὐδὲ κὰν ἠδύνατο νὰ ὑποπτευθῆ τὸν ἐπαπει-
λοῦντα αὐτὴν κίνδυνον.

Ἐκάθηντο λοιπὸν περὶ τὴν τράπεζαν καὶ
συνωμίλουν ὅταν αἴφνης ἡ Ἑλένη ἐφώνησε
μετ' ἐκπλήξεως:

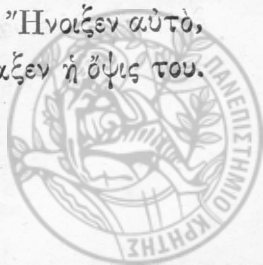
— "Ε! ἔ! ἰδέτε, ἰδέτε τὴν περιστερὰν μου.

Πραγματικῶς ἡ περισερὰ ἦτο ἔξω τοῦ πα-
ραθύρου μὲ τὰς πτέρυγας ἀνοικτὰς καὶ ἐτζύμ-
πα τὰς ὑέλους ὡς νὰ ἐζήτει νὰ τῆς ἀνοίξωσι.

Ἡ Ἑλένη ἤνοιξεν ἀμέσως τὸ παράθυρον
καὶ τὸ χαριέστατον πτηνὸν ἐπέταξεν εἰς τοὺς
ὤμους τῆς διὰ νὰ τὴν θωπεύσῃ.

— Κύτταξε τὸν ὠραῖον κόκκινον λαιμοδέτην,
τὸν ὁποῖον ἔχει εἰς τὸν λαιμὸν, εἶπεν ἡ μήτηρ·
παρατήρησε, ἔδεσαν ἓνα χαρτάκι τυλιγμένον,
νομίζω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι εἶναι γράμμα!
Τί παραδόξους ἰδέας ἔχουν τὰ παιδιὰ!

Ὁ ἄρχων ἐξήτασε τὸ χαρτίον μετὰ περισ-
σοτέρας προσοχῆς καὶ εὔρε τὴν ἐξῆς ἐπιγρα-
φήν: « Ἀνάγνωσον τάχιστα ». Ἦνοιξεν αὐτὸ,
τὸ παρετήρησε καλῶς καὶ ἤλλαξεν ἡ ὄψις του.

— Θεέ, ανεφώνησε, τί σημαίνει τούτο.

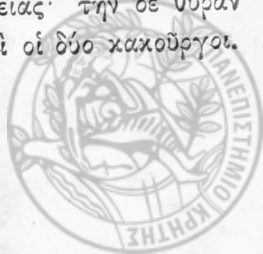
— Τί τρέχει; ἠρώτησαν περίφοβοι ἡ σύζυγος
καὶ ἡ θυγάτηρ του.

Ὁ ἄρχων ἀνέγνωσέ τὴν ἐπιστολὴν μεγα-
λοφώνως

Γενναιότατε Κύριε.

Οἱ δύο προσκυνηταί, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔλθουν ἀπόψε
τὸ ἑσπέρας εἰς τὸν πύργον σου, εἶναι λησταί ἐκ
τῆς συμμορίας τὴν ὁποίαν διεσκόρπισες. Ὁ πρε-
σβύτερος ὀνομάζεται Λυκογιάννης καὶ ὁ νεώτερος
Ἀρχουδομανόλης. Εἶναι ὀπλισμένοι καὶ ἔρχονται
μὲ τὸν σκοπὸν νὰ φονεύσουν σέ, τὴν σύζυγόν σου,
τὴν θυγατέρα σου καὶ τοὺς ἀνθρώπους σου τὴν
νύκτα ταύτην, ἔπειτα νὰ λεηλατήσουν τὸν πύργον
σου καὶ νὰ τὸν καύσουν. Ἄλλοι ἑπτὰ κακοῦργοι,
εὐρισκόμενοι πλησίον τοῦ πύργου προσμένουσι τὸ
συμφωνημένον σημεῖον.

Τρία κηρία ἀναμμένα εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κοι-
τῶνος τῶν ξένων θὰ εἰδοποιήσωσιν αὐτοὺς ὅτι
εἶναι καιρὸς νὰ εἰσέλθωσι κρυφίως εἰς τὸν πύρ-
γον διὰ νὰ δώσωσι χεῖρα βοήθειας· τὴν δὲ θύραν
τοῦ πύργου θὰ ἀνοίξωσιν αὐτοὶ οἱ δύο κακοῦργοι.

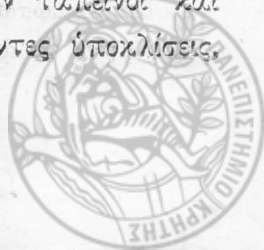
Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως ἡ περιστερὰ καὶ νὰ σωθῆτε ὅλοι. Μὴ σᾶς φανῆ παράδοξος ὁ τρόπος τῆς ἀποστολῆς τοῦ γράμματος· ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην ἄλλως πῶς νὰ σᾶς εἰδοποιήσω μῆνυσέ μου ἀμέσως διὰ τινος ἱππέως τὴν ἀπολύτρωσίν σας.

Ἡ εὐγνώμων ΚΛΕΟΝΙΚΗ.

— Θεέ! Θεέ! ὁποῖον θαῦμα, εἶπε τότε ἡ Μαρία συγκεκινημένη. Ἡ περιστερὰ εἶναι οὐράνιος ἄγγελος, καθὼς ἐκείνη ἡ ὁποία ἔφερεν ἄλλοτε εἰς τὸν Νῶε ἐν τῇ Κιβωτῷ τὸν κλάδον τῆς ἐλαίας. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Θεέ μου, ὁποῖος μᾶς σώζεις!

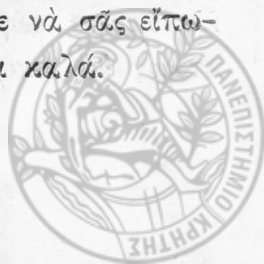
Ὁ Χριστόδουλος οὐδὲ στιγμὴν ἀπώλεσεν, ἀλλὰ τὴν μὲν γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα του εἰσήγαγεν εἰς τὸν πλησίον θάλαμον, αὐτὸς δὲ ὠπλίσθη καὶ ἀφοῦ ἐκάλεσέ τινας τῶν ἀνθρώπων του ἐμήνυσεν εἰς τοὺς δύο προσκυνητὰς νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτόν.

Εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν ταπεινοὶ καὶ συνεσταλμένοι πολλὰς ποιοῦντες ὑποκλίσεις.

καὶ ὁ μὲν Λυκογιάννης, ὁ ὁποῖος ὡς πρεσβύτερος ἐλάμβανε τὸν λόγον, εἶπεν εἰς τὸν Χριστόδουλον μὲ προσποιητὴν εὐγένειαν, καὶ μειδιῶν μετὰ πολλῆς γλυκύτητος:

— Γενναιότατε, ἐρχόμεθα κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ Γύθειον καὶ ἔχομεν παραγγελίαν νὰ σᾶς προσφέρωμεν μυρίους φιλικούς χαιρετισμούς. Ἡμεθα εὐτυχεῖς διότι ἠδυνήθημεν νὰ γνωρίσωμεν καὶ προσωπικῶς τὸν ἔνδοξον ἄνδρα, τοῦ ὁποίου ὁ ἠρωϊσμός εἶναι γνωστός εἰς τὸν κόσμον ὅλον, τὸν ὁποῖον λατρεύουν οἱ δυναστευόμενοι, αἱ χῆραι καὶ τὰ ὄρφανὰ, τὸν καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἄνθρωπον, τὸν ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἐπαινέσῃ ἀρκούντως ἡ θεοσεβῆς Κλεονίκη. Πόσον εἶναι θεοσεβῆς ἡ εὐγενὴς αὐτὴ κυρία! Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε πόσον μᾶς ἐπεριποιήθη· καὶ ἡ θυγάτηρ τῆς Εὐφροσύνη, τί ἄγγελος! τί καλοκάγαθον κοράσιον. Ὅταν τῆς διηγούμεθα τὴν ἀποδημίαν μας ἔκλαιεν ἀκαταπαύστως. Μᾶς παρήγγειλε νὰ σᾶς εἰπώμεν ὅτι ἡ περιστέρα τῆς εἶναι καλά.

Ὁ ἄρχων Χριστόδουλος, ὅσον ἤκουε τὰς
κολακείας αὐτὰς, αἱ ὁποῖαι κατετάρασσον
αὐτὸν τόσον ἠγανάκτει ἐνδομύχως, ἀλλ' ἐ-
κρατήθη ἀκόμη, καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς
ἀθλίους αὐτούς.

— Ποῖοι εἴσθε; τοὺς ἠρώτησε μετ' ἠθους ἀ-
στηροῦ.

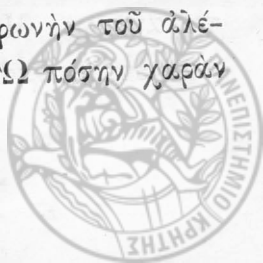
— Πτωχοὶ προσκυνηταὶ, ἀπεκρίθη ὁ Λυκο-
γιάννης, ἐρχόμεθα ἀπὸ τὸν Ἅγιον Τάφον, καὶ
ἐπιστρέφομεν εἰς τὸ Ταίναρον τὴν πατρίδα
μας ὅπου ἐγεννήθημεν.

— Πῶς ὠνομάζεσθε; ἠρώτησε πάλιν ὁ ἄρ-
χων.

— Ὀνομάζομαι Θεόδωρος, εἶπεν ὁ Λυκογιάν-
νης, καὶ οὗτος ὁ νέος ἐξάδελφός μου, ὀνομά-
ζεται Δημήτριος.

— Τί ζητεῖτε εἰς τὸν πύργον μου;

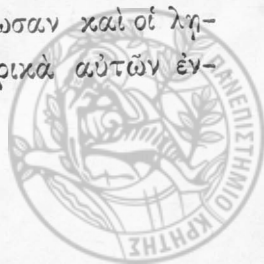
— Τίποτε ἄλλο παρὰ ὀλίγον τόπον διὰ νὰ
διέλθωμεν τὴν νύκτα, εἶπον καὶ οἱ δύο ὑπο-
κλινόμενοι· αὔριον εἰς τὴν φωνὴν τοῦ ἀλέ-
κτορος θὰ ἀναχωρήσωμεν. Ὡς πόσῃν χαρὰν

καὶ ἀγαλλίασιν θὰ αἰσθανθῶσιν οἱ γονεῖς μας
ὅταν μᾶς ἐπανίδωσιν!

— Ψεύδεσθε, ἀνεφώνησεν μὲ φωνὴν βρον-
τώδη. Σὺ, γέρον κακοῦργε, ὀνομάζεσαι Λυκο-
γιάννης, καὶ σὺ πανοῦργε νεανίσκε ὀνομάζεσαι
Ἄρκουδομανόλης! Δὲν ἔρχεσθε ἀπὸ τὸν Ἄ-
γιον Τάφον καὶ οὐδὲ προσκυνηταὶ εἶσθε, ἀλλὰ
λησταὶ, φονεῖς καὶ πυρπολισταί. Τὸ Ταί-
ναρον δὲν εἶναι πατρίς σας, Ἕλληνες δὲν
εἶσθε σεῖς καὶ οὐδὲ ἤλθατε ἐδῶ διὰ νὰ διέλθετε
τὴν νύκτα, ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς δολοφονήσητε,
νὰ λεηλατήσητε καὶ νὰ καύσητε τὸν πύργον
μου. Τώρα θὰ σᾶς δώσω τὴν ἀμοιβὴν τῶν
κακουργημάτων σας. Φύλακες, προσέλθετε!
ἐκδύσατε τοὺς ληστὰς τούτους· ἀφαιρέσατε
ἀπὸ αὐτοὺς τὸ μοναχικὸν αὐτῶν ἔνδυμα διὰ
νὰ φανῶσι μὲ τὴν πραγματικὴν αὐτῶν στο-
λὴν! Ἀφοπλίσατέ τους καὶ ρίψατε αὐτοὺς
εἰς τὸ δεσμωτήριον τοῦ πύργου.

Οἱ φύλακες τοὺς ἀπεγύμνωσαν καὶ οἱ λη-
σταὶ ἐφάνησαν ὑπὸ τὰ ληστρικὰ αὐτῶν ἐν-

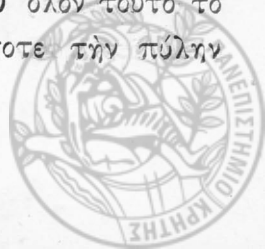
δύματα. Τὰ ὄπλα των κατέπεσον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ οὐδὲ γρῦ ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσιν.

Ἐν τῇ ἀγανακτῆσει του ὁ Χριστόδουλος ἐμέμφθη τὴν βδελυρὰν αὐτῶν ὑποκρισίαν, μετὴν ὁποίαν ἤρχοντο ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς θεοσεβείας νὰ ἀπατήσωσιν ἀνθρώπους εὐλαβεῖς· ἔπειτα διέταξε νὰ τοὺς ρίψωσιν εἰς τὸ ὑπόγειον τοῦ πύργου.

Ὅταν εὐρέθησαν μόνοι, εἶπεν ὁ νεώτερος εἰς τὸν Λυκογιάννην.

— Πῶς ἄρα γε ἠδυνήθη ὁ ἄρχων νὰ μάθῃ τόσον λεπτομερῶς τὰ σχέδιά μας· καὶ ὅ,τι ἐλέγομεν καθ' ὁδὸν καὶ τοῦτο ἀκόμη γνωρίζει. Μήπως ὁ ὁδηγός μας ἐνόει τὴν γλῶσσάν μας καὶ μᾶς ἐπρόδωκε;

— Εἶναι ἀδύνατον, ἀπεκρίθη ὁ Λυκογιάννης· ἐκτὸς ἐὰν εἰσῆλθεν ἀπὸ τὸ παράθυρον, διότι κανεὶς ἀφότου ἤλθομεν, κανεὶς δὲν ἐπέρασε τὴν γέφυραν τοῦ πύργου, καὶ εἶμαι βεβαιώτατος περὶ τούτου, διότι καθ' ὅλον τοῦτο τὸ διάστημα παρετήρουν πάντοτε τὴν πύλην

τοῦ πύργου· ἀναμφιβόλως μυστήριον κρύπτεται εἰς ὅλα ταῦτα καὶ ἀπίθανον δὲν εἶναι νὰ ἔχη συμμαχίαν μὲ τὸν διάβολον ὁ ἄρχων.

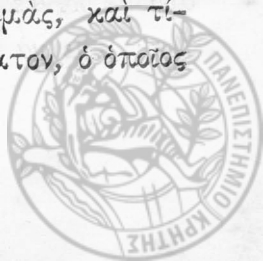
Τότε ὁ γέρων κακοῦργος ἐγεινεν ἄλλος ἐξ ἄλλου, μανία φρικώδης κατέλαβεν αὐτὸν καὶ κατηράτο ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον.

— Ὁ ἀπάνθρωπος! ἀνεφώνει ἐξῶ φρενῶν, αὐτὸς εἶναι ὁ μόνος αἴτιος τῆς δυστυχίας μας!

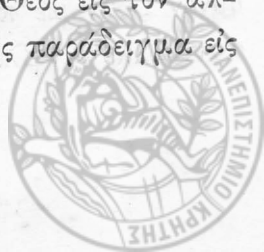
Ὁ ἀνόσιος Λυκογιάννης, ἐξαχρειωμένος καὶ ἐπιρρεπῆς εἰς τὸ ἐγκλημα, δὲν ἐνόει ὅτι αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ διὰ τῶν κακουργημάτων του εἶχε γίνει δυστυχής.

Τοῦναντίον ὁ σύντροφός του Ἄρκουδομανόλης ἤρχισε νὰ κλαίῃ, νὰ ὀδύρηται καὶ νὰ τὸν ἐλέγχῃ πικρῶς.

— Ἄ! ἔλεγε, τί ἤθελα νὰ πιστεύσω τοὺς ἀπατηλοὺς σου λόγους. Μοῦ ὑπέσχεσο εὐφρόσυνον ζωὴν μὲ πλοῦτον καὶ τιμᾶς, καὶ τίποτε ἄλλο δὲν βλέπω ἢ τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος

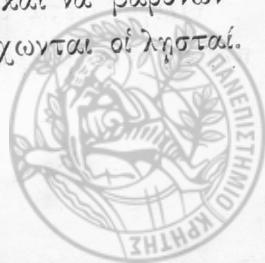
μέ αναμένει. Μοῦ ἔλεγες ὅτι δέν κάμνομεν
κακὴν πράξιν καὶ ὅτι ὁ Θεὸς δέν τιμωρεῖ τὸ
ἐγκλημα οὐδὲ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν οὐδὲ εἰς
τὸν ἄλλον· ἀλλὰ φωνὴ ἐξερχομένη τῶν ἀδύ-
των τῆς καρδίας μου μέ προειδοποιεῖ πάν-
τοτε καὶ μοῦ ἀνήγγελλε τὴν ταχεῖαν τιμω-
ρίαν τῶν ἐγκλημάτων μου. Διατί νὰ μὴν
ἀκούσω τὴν φωνὴν αὐτὴν! Ἀπὸ τοὺς θησαυ-
ροὺς τοὺς ὁποῖους ἐσύναξα διὰ τοῦ φόνου καὶ
τῆς ἀρπαγῆς τί μοῦ μένει σήμερον; τίποτε.
Πόσον εὐτυχέστερος θὰ ἦμην ἂν ἔζων τιμίως,
ἐργαζόμενος μετὰ κόπου μὲν, ἀλλὰ μὲ συνεί-
δησιν καθαρὰν! Τώρα ὁ δάκτυλος τοῦ Ὑψί-
στου ἔθηκε στίγμα ἀνεξάλειπτον ἐπὶ τοῦ με-
τώπου μου. Αὐτὸς ὁ ὁποῖος εἶναι πανταχοῦ
παρὼν ἀνακαλύπτει καὶ τιμωρεῖ τοὺς ἐνό-
χους καὶ ὅταν ἀκόμη κρύπτονται· αὐτὸς μᾶς
ἔρριψεν εἰς τὸ βάθος τοῦ δεσμωτηρίου τούτου!
Τί νὰ ἐλπίσω πλέον εἰς τὸν κόσμον αὐτόν;
ἄρα γε θὰ μέ συγχωρήσῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄλ-
λον; εἶθε νὰ χρησιμεύσω ὡς παράδειγμα εἰς

τούς νέους οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ ἀποπλανηθῶσι τῆς εὐθείας ὁδοῦ, εἶθε νὰ μὴ κρημνισθῶσιν, ὡς ἐγὼ, εἰς τὴν ἄβυσσον ταύτην τῆς ἀθλιότητος!

Ἐνῶ οἱ λησται ἔκλαιον τὴν τύχην των ὁ Χριστόδουλος παρεσκευάζετο διὰ νὰ συλλάβῃ τοὺς συνενόχους αὐτῶν. Κατὰ τὴν συμφωνημένην ὥραν διέταξε νὰ θέσωσι τρία κηρία εἰς τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος, ὁ ὅποιος ἦτο προωρισμένος πάντοτε διὰ τοὺς ξένους καὶ τοὺς προσκυνητάς, τὸν δὲ θυρωρὸν νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ φύλακας καὶ νὰ παραφυλάξῃ εἰς τὴν μικρὰν θυρίδα τῆς αὐλῆς τοῦ πύργου τοὺς ἄλλους ληστάς.

Τοποθετηθέντες οἱ φύλακες ὀπισθεν τῆς θυρίδος ἐπρόσμειναν μέχρι τοῦ μεσονυκτίου, ὅτε ἀνέτειλεν ἡ σελήνη, ἡ ὁποία πρῶτον ἐφώτισε τὰς ἐπάλξεις τοῦ πύργου καὶ ἔπειτα ἐξήπλωσε τὸ φῶς τῆς εἰς τὴν πεδιάδα, ἡ ὁποία ἐξετείνετο πρὸ αὐτοῦ. Ἀλλὰ ἤρχιζον καὶ νὰ βαρύνωνται διότι δὲν ἔβλεπον νὰ ἔρχωνται οἱ λησται.

— Ἄν μᾶς ἐννοήσωσιν, εἶπεν εἷς τῶν φυλάκων, τί θὰ κάμωμεν;

— Ἀληθῶς, ἀπεκρίθη ἄλλος φύλαξ, ἡμποροῦν καὶ νὰ μᾶς φονεύσουν.

Τότε ὁ θυρωρὸς, γνωστὸς διὰ τὴν φρόνησίν του, εἶπε:

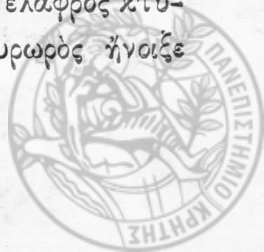
— Ἐχετε δίκαιον, ἐγὼ εἶμαι τῆς ἰδέας νὰ ἐνδύθῃ τὰ μοναχικὰ ἐνδύματα, τὰ ὅποια ἔφερον οἱ κακοῦργοι λησταί.

— Εὐγε! εὐγε! ἀπεκρίθησαν ὁμοφώνως οἱ φύλακες, ἡ ἰδέα σου εἶναι ἀρίστη.

Εἰσῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸν πύργον καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπέστρεψε φέρων τὸ μοναχικὸν ἐνδύμα τοῦ κακούργου Λυκογιάννη καὶ εἰς τὴν μέσσην τὸ κομβολόγιον τὸ ὅποιον ἔφερον αὐτός.

— Τιοιουτοτρόπως, εἶπε, θὰ νομίσωσιν ὅτι εἶμαι εἷς ἐξ αὐτῶν. Ἐλθετε ὅλοι ἐδῶ ὀπισθεν τοῦ στύλου τούτου καὶ περιμένωμεν!

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἠκούσθη ἑλαφρὸς κτύπος εἰς τὴν μικρὰν θυρίδα· ὁ θυρωρὸς ἤνοιξε

μετὰ προσοχῆς. Τότε εἷς τῶν ληστῶν ἐπροχώρησε καὶ τοῦ εἶπε σιγά, σιγά:

— Ἦλθαμεν ἐγκαίρως;

— Βεβαίως, ἀπεκρίθη χαμηλῆ τῆ φωνῆ ὁ θυρωρὸς, μὴ ἀνησυχῆτε· εἰσέλθετε.

Εἰσῆλθον καὶ οἱ ἑπτὰ, ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου εἰς τὴν αὐλὴν κάθοπλοι, ἐφωδιασμένοι μὲ θεῖον καὶ δάδας διὰ νὰ κατακαύσωσι τὸν πύργον.

Ἄφου εἰσῆλθε καὶ ὁ τελευταῖος, ἔκλεισεν ὁ θυρωρὸς τὴν θυρίδα καὶ ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἐφόδου εἰς τοὺς κεκρυμμένους ὀπισθεν τοῦ στύλου ἀνθρώπους. Ὁρμησαν λοιπὸν κατὰ τῶν ἐκπεπληγμένων ληστῶν κατὰ τὴν στιγμὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔφθανε καὶ ὁ ἄρχων συνωδευόμενος ὑπὸ τῶν ὀπλοφόρων του, φερόντων δάδας ἀνημμένας. Οἱ λησταὶ ἀπέμειναν ἡμιθανεῖς ἐκ τοῦ φόβου καὶ οὐδὲ τὰ ξίφη των ἐπρόφθασαν νὰ σύρῳσι.

Τοὺς ἔδεσαν λοιπὸν καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὸ ὑπόγειον· ἔπειτα ὁ ἄρχων ἔτρεξε νὰ ἐντα-

ΣΜΙΤ, Ἡ Περιστερὰ

μώση τὴν γυναῖκα καὶ τὴν θυγατέρα του, αἱ ὁποῖαι τὸν ἐπρόσμεναν ἀνυπομόνως.

Ἐξ ἄλλου μέρους πάλιν ἡ Κλεονίκη καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἐπρόσμενον ἀνυπομόνως εἰδήσεις ἀπὸ τοῦ Οἴτυλον. Δεκάκις σχεδὸν ἀνῆλθεν ἡ Εὐφροσύνη τὴν κλίμακα τοῦ πύργου διὰ νὰ ἴδῃ ἰδίους ὄμμασιν ἂν ἔρχεται ὁ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος ἀπεσταλμένος· ἀλλ' οὐδὲν ἔβλεπεν.

Παρῆλθε καὶ ἡ μεσημβρία καὶ ὁμῶς ἐξηκολούθουν νὰ ἔχουν ἀνησυχίας, διότι οὐδεμίαν ἐλάμβανον εἰδήσιν. Πᾶσα ὥρα ἐφαίνετο εἰς αὐτάς τόσον μεγάλη ὥστε ἐνόμιζον ὅτι ἦτο ἀτελεύτητος.

Πρὸς τὸ ἑσπέρας, παρατηροῦσα πάλιν ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ πύργου εἶδεν ἡ Εὐφροσύνη πολὺ μακρὰν ἐπὶ τοῦ δρόμου ἄμαξαν συνοδευομένην ἀπὸ πολλοὺς ἵππεῖς.

Κατεχομένη ἀπὸ χαρὰν κατέβη ταχέως πρὸς τὴν μητέρα της φωνοῦσα:

— Μητερ! μητερ! ἰδοὺ ἔρχονται αὐτοπροσώ-

πως! Εἶμαι βεβαία ὅτι εἶναι αὐτοί! "Ἐλα νὰ ὑπάγωμεν εἰς προὔπαντήσιν των.

Τῷ ὄντι ὁ Χριστόδουλος ἀνεχώρησεν εὐθὺς τὴν πρωΐαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του διὰ νὰ φέρῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸ Γύθειον τὴν εἶδησιν τῆς σωτηρίας των. Ὡς δὲ εἶδε τὴν Κλεονίκην καὶ τὴν Εὐφροσύνην ἀφίππευσε, ἐνῶ ἡ Μαρία μετὰ τῆς Ἑλένης κατήρχοντο τοῦ ὀχήματος διὰ νὰ χαιρετίσωσι τὰς εὐεργέτιδάς των καὶ νὰ εὐχαριστήσωσιν αὐτὰς μετὰ συγκινήσεως καὶ ἐγκαρδίου ἀγάπης, τῶν ὁποίων εἶναι δύσκολος ἡ περιγραφή.

Ἡ χαρὰ ἦτο ἐξωγραφισμένη ἐπὶ τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ ἀναβαίνοντες πεζῆ τὸν ἀνήφορον, ὁ ὁποῖος ἔφερεν εἰς τὸν Πύργον ὠμίλου περὶ μυρίων ἀντικειμένων καὶ διηγοῦντο πάμπολλα πράγματα.

Τὸ ἑσπέρας παρετάθη δεῖπνος εἰς τοὺς φιλοξενουμένους, ὅπου ὑπηρετεῖ καὶ ὁ Ἄνδρέας, ὁ ὁποῖος διετάχθη νὰ ἐπαναλάβῃ ὅσα ἔλεγον οἱ λησταί.

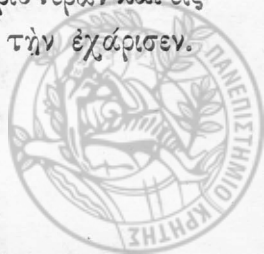
Εἶπε λοιπὸν ὅσα ἤκουσε καὶ διηγήθη μετὰ περισσοτέρας λεπτομερείας ὅσα συνέβησαν πλησίον τοῦ ἀποκρήμνου βράχου· πῶς ὁ νεώτερος εἶχε μεσολαβήσει ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἐμπόδισε τὸν σύντροφόν του ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν κρημνίσῃ εἰς τὸν χεῖμαρρον.

— Εὐχαρίστως μεσιτεύω ὑπὲρ τοῦ δυστυχοῦς αὐτοῦ, προσέθηκεν ὁ ἀγαθὸς Ἀνδρέας· ἐπειδὴ ἐφάνη ὅτι ἔχει ἀνθρωπινώτερα αἰσθήματα δίκαιον εἶναι νὰ μὴ τιμωρηθῇ μὲ τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα μὲ τὴν ὁποίαν θὰ τιμωρηθῇ καὶ ὁ σύντροφός του.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ δείπνου ὕψωσε τὸ ποτήριόν του ὁ Χριστόδουλος καὶ προέπειν εἰς ὑγείαν τῆς Εὐφροσύνης.

— Εἰς τὴν εὐφροσυχίαν ἰδέαν τῆς ὀφειλομένης ζωῆς μας, εἶπε μετ' εὐγνωμοσύνης.

— Ὅχι, ὄχι, ἀπεκρίθη ἐρυθριῶσα ἡ μετριόφρων Εὐφροσύνη, ἀλλ' εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαν τῆς Ἐλένης, εἰς τὴν καλὴν αὐτὴν περιστερὰν καὶ εἰς τὴν ἀγαθότητά της διότι μοῦ τὴν ἐχάρισεν.

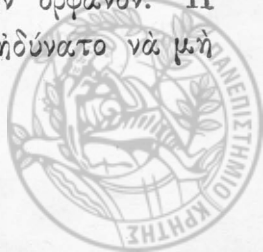

— Ἄς δοξάσωμεν τὸν Θεὸν, εἶπεν ἡ Κλεονίκη, ὁ ὁποῖος μᾶς ἔδωκε τοιαῦτα τέκνα. Ἄλλὰ, προσέθηκε, προσέξατε φίλτατά μου, προσέξατε νὰ μὴν ὑπερηφανευθῆτε διὰ τὸ ἐνεργὸν μέρος τὸ ὁποῖον ἐλάβατε εἰς τὰ γενόμενα. Ὁ καυμένος ὁ Ἄνδρέας εὐγνώμων πρὸς τοὺς εὐεργέτας του, παραβαλλόμενος πρὸς σᾶς ἔκαμε πολὺ περισσότερον.

— Ἀληθῶς, εἶπεν ὁ Χριστόδουλος, δίδων τὸ ποτήρι του γεμάτο ἀπὸ κρασί πρὸς τὸν νεανίσκον. Νὰ, καλὸ μου παιδί, πῖε εἰς ὑγείαν μας!

— Καὶ εἰς τὸν καλὸν ἄρχοντα Γρηγόριον, εἶπεν ἡ Μαρία, καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλομεν ὡσαύτως δάκρυ εὐγνωμοσύνης· ἂν δὲν εὐσπλαγχνίζετο τὸν πτωχὸν Ἄνδρέαν τί θὰ ἤμεθα τώρα;

— Ἄλλὰ λησμονεῖτε τὸν ἄρχοντα Χριστόδουλον, ὑπέλαβεν ἡ Κλεονίκη, τὸν ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος ὑπερασπίζεται τόσο γυναιῶς δυστυχῆ χήραν καὶ ταλαίπωρον ὄρφανόν. Ἡ ἀγαθὴ αὕτη πράξις του δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ

ἀνταμειφθῆ. Ὡσαύτως λησμονεῖτε τὴν Μαρίαν καὶ τὴν Ἑλένην, αἱ ὁποῖαι ἔδειξαν πόσον μᾶς ἀγαποῦν. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος ὠκονόμησε πάντα τόσον καλῶς.

Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθεν ἡ Ἑλένη καὶ ἐπέστρεψεν ἀμέσως φέρουσα τὴν περιστερὰν, τὴν ὁποῖαν εἶχε κομίσει ἀπὸ τὸ Οἶτυλον χωρὶς νὰ εἶπη τίποτε εἰς τὴν φίλην της.

Ἐφερε πρὸς αὐτὴν τὸ χαριέστατον πτηνὸν, κρατοῦν εἰς τὸ ράμφος αὐτοῦ κλάδον ἐλαίας χρυσοῦν καὶ τὸ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτῆς.

— Ἀγαπητὴ μου κόρη, εἶπεν ἡ Μαρία, δέξου τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐλαίας ὡς τεκμήριον τῆς εὐγνωμοσύνης μας καὶ ἐνθύμημα τῆς εὐτυχοῦς ἀπολυτρώσεώς μας. Μοὶ τὸ ἐδώρησεν ἡ ἀγαθὴ μου μήτηρ, ἡ εὐσεβεστάτη ἐκείνη γυνὴ, ἐπειδὴ δὲ καὶ σὺ εἶσαι ἀγαθὴ καὶ θεοσεβῆς σοῦ τὸ χαρίζω μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Χριστόδουλος μετὰ τῆς

οικογενείας του ανεχώρησαν εἰς τὸ Οἶτυλον,
μὲ σκοπὸν νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν εἰς τὸν
πύργον τοῦ Γυθείου διότι ἕκτοτε στενοτάτη
φιλία συνέδεσε τὰς δύο αὐτὰς οικογενείας.

κοιτίου δὲ εἰς ἀποδοχὴν κατ' ἐπιθυμίαν
τοῦ εἰς αὐτὴν ἐκτελεσθέντος, καὶ ὅταν ἐν
παραστάσει ἐπιπέσει πρὸς αὐτὴν ἄλλο
ἄνθρωπος ἀποδοχὴν αὐτῆς ἐπιθυμῆται.

ΞΕΝΟΦΩΝ Γ ΧΑΤΖΗ
ΓΡΗΓΟΡΑΚΙΣ

Ἀθήνησι, Τύποις Ἀνδρέου Κορομηλά

